NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

10 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 79 | Łódź, Środa, 1 kwietnia 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71
Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 106. | לאדז, מיטוואך פ׳ צו ט׳ ניסן תרצ״ו | 14-טער יאהרגאנג

היינט—דער דייטשער ענטפער

פאז ריבענטראפ איז שוין אין לאנדאן

בערלין, 31 (ספ. טעל.)
דער אמבאסאדאר פאן ריבענטראפ איז היינט דריי פערטעל פינף ארויסגעפלויגען אויף אן אעראפלאן קיין לאנדאן.

בערלין, 31 (ספ. טעל.)
דער הייטיגער פלוצלינגער אפפליה פונם אמבאסאדאר פאן ריבענטראפ קיין לאנדאן, בכדי צו איבערגעבען דער ענגלישער רעגירונג דעם דייטשען ענטפער, איז די סענסאציע פון די בערלינער פאליטישע קרייזען, דעם אמבאסאדאר בעגלייטען עטליכע פארשטעהער פונם דייטשען אויסערן מיניסטעריום.

דער אינהאלט פון דער תשובה ווערט שטרענג געהאלטען בסוד. לעת עתה ווייסט מען בלויז, אז דער דאקומענט איז א זעהר קורצער און ענטהאלט עטליכע פראפאזיציעס פון דער דייטשער רעגירונג אויף דער צייט פון די אונטערהאנדלונגען.

געוויסע אלגעמיינע השערות קאן מען ארויסדרינגען פון די דייטשע צייטונגען, פון וועלכע עס איז צו זעהן, אז דייטשלאנד וועט נישט אפטרעטען פון פרינציפיעלער גלייכבערעכטיגונג סיי בנוגע דער קיטדיגונג פונם לאקארנא-אפמאך, סיי בנוגע דעם אלגעמיינעם פלאן פון ארגאניזירען דעם שלום.

לאנדאן, 31 (ספ. טעל.)
דער אמבאסאדאר ריבענטראפ איז צוזאמען מיט 12 מיטגלידער פון דער דייטשער דעלעגאציע, 8,35 אוונט אנגעקומען קיין לאנדאן. אין א האלבער שעה שפעטער איז פון בערלין אנגעקומען נאך אן אעראפלאן מיט 15 מאן פון דעלעגאציע - פערסאנאל דער אמבאסאדאר פאן העש האט מקבל פנים געווען ריבענטראפ׳ן אויפ׳ן פליה-פלאץ.

לאנדאן, 31 (ספ. טעל.)
די רייטער-אגענטור דערוויסט זיך, אז ווען דער אמבאסאדאר ריבענטראפ איז אנגעקומען אויפ׳ן לאנדאנער פליה-פלאץ אין קראידאן, האט ער באלד פון דארט אטעלעפאנירט אין פארעין-אפיס, בעטענדיג, אז זיין וויזיט ביים מיג. אידען זאל אפגעליגט ווערען ביז מארגען, מחמת דער אעראפלאן זיינער איז אנגעקומען מיט א בעדייטענדיגער פערשפעטיגונג.

דער מיג. אידען איז גערן אויף דעם איינגעגאנגען.

לאנדאן 31 (ספ. טעל.)
דער אמבאסאדאר פאן ריבענטראפ וועט דורך אידענ׳ען אויפגענומען ווערען מארגען פריה. ערשט דאן וועט איבערגעגעבען ווערען דער ענטפער פון דער דייטשער רעגירונג אויף די פראפאזיציעס פון די לאקארנא-מלוכות.

טאג-טעגליך

נאך דער סעסיע

פון די סך-הכל׳ס, וואס ווערען איצט געמאכט אין דער פוילישער פרעסע וועגען דער פערגאנגענער סיים- און סענאט-סעסיע לאזט זיך מערקען א שטארקער פעסימיזם —

א שטא קר־אן בערעכטיגטער.

גאר נישט קיין פריילין בילד פון דער איצטיגער ווירקליכקייט אין פוילען האבען געגעבען אין זייערע רעדעס די דעפוטאטען און סענאטארען.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פאקטישע צאהל ארבייטסלאזע אינ׳ם לאנד שטייגט איבער 3 מיליאן, און אז איטליכס יאהר קומט אונז צו עטליכע הונדערט טויזענד פון נישט-בעשעפטיגטער יוגענד.

ס׳איז צ. א. פעסטגעשטעלט געווארען, אז די פוילישע יוגענד געפינען זיך אין א פאטאלען צושטאנד, און אז די מאטעריאציע אין לאנד איז שרעקליך פערלאזט.

ס׳איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז איבער א מיליאן קינדער האט זיך נישט וואו צו לערנען, ווייל עס פעהלט אויס אנ׳ערך 30,000 שול-צימערן.

דער זיכערקייטס-צושטאנד אין לאנד איז אויך פערערגערט געווארען, און דאס האט געפונען אנ׳אויסדרוק אינ׳ם בעשלוס צו בעשטימען אנ׳וועניטועלע הוספה אין די רווחים פונ׳ם אינערן-מיניסטעריום אויף צו פערגרעסערן די מלוכה-פאליציי.

אמת, אין דער פארלאמענט-דיסקוסיע איז פעסטגעשטעלט געווארען א פאמעליכע בהדרגה׳דיגע בעסערונג אין דער אינדוסטריע-פראדוקציע און אין בעשעפטיגען ארבייטס-הענד.

אין אלגעמיין אבער, ווי געזאגט, איז די פארלאמענט-שילדערונג פון דער סיטואציע אין לאנד געווען א טרויעריגע, און א — ריכטיגע.

דערביי איז נישט דער סיים און נישט דער סענאט ארויסגעטראטען מיט קיין שום ווינטיגער איניציאטיוו צו היילען דאס חולאת, צו געפינען א וואס׳ער נישט אויסוועג פאר דער טרויעריגער לאגע. (נישט אריינגערעכענט, די טרויעריגע געשיכטע מיט דער ריטועלער שחיטה, וואס וועט קיינעם צו-בוי און צו קיין גוטס נישט ברענגען!)

אויך די פארשטייער פון דער רעגירונג האבען נישט געגלאנצט מיט׳ן ענטפלעקען סודות ווי אזוי זיך מיט די אלע מניעות אנ׳עצה צו געבען, און ארויספיהרען די בעפעלקערונג פון די שווערע בלאטיגע וועגען, בעת די מאטעריאציע איז אזוי פערנאכלעסיגט...

א זעהר אומעטיגער סך הכל!

מ.

היטלערס א קורצע רעדע

ביודזשעט פון דער דייטשער רעגירונג

בערלין, 31 (ספ. טעל.)
די דייטשע רעגירונג האט היינט אפגעהאלטען א בעראטונג וועגען דעם בודזשעט פון יאהר 1936, און אנגענומען דעם פראיעקט, וואס איז צוגעשטעלט געווארען דורכ׳ן פינאנץ-מיניסטער.

אין שייכות מיט דער בעראטונג האט דער קאנצלער היטלער אפגעגעבען א קורצע אויפקלערונג וועגען דער אינטערנאציאנאלער לאגע, דערקלערענדיג אז דאס דייטשע פאלק האט אונטערגעשטיצט די פאליטישע אנפיהרערשאפט פון דייטשלאנד, פארוואס ער דריקט אויס זיין טיפען דאנק. דער קאנצלער האט גלייכצייטיג אויסגעדריקט אנערקענונג דער פרעציזקייט פון דער פארטיי ביי לייטען די וואהל-קאמפאניע.

גרויסע פאליטישע ארעסטען

אין ווארשא און אין דער ווארשאווער אומגעגענד

ווארשא, 31 (ספ. טעל.)
אין משך פון דער פערגאנגענער נאכט זענען אין ווארשא און אין דער אומגעגענד אדורכגעפיהרט געווארען גרויסע פאליטישע ארעסטען.

די מאכט-ארגאנען האבען זיך דערוואוסט, אז אין דארף נאווא-ווייעש הינטער ווארשא געפינט זיך א געהיים-געארדענטע דרוקעריי, אין וועלכער עס ווערט געדרוקט קאמוניסטישע ליטעראטור.

פאליציי האט דארט ארעסטירט עטליכע פערזאן אין דער וואוינונג פון א געוויסען סטאניסלאוו סאקאלאווסקי, וואו עס האבען זיך געפונען גוט-איינגעארדענטע דרוק-מאשינען, שריפט, פאפיר, 200 קילא אפגעדרוקטע פלוג-בלעטער און 18.000 זלאטים מזומן געלד. דארט איז אויך ארעסטירט געווארען דער דרוקער מאדעאוש נאוואק.

בכלל זענען אדורכגעפיהרט געווארען אנ׳ערך 100 רעוויזיעס אין ווארשא, און ס׳זענען ארעסטירט געווארען 62 מאן. צווישען זיי אויך דער בעקאנטער קאמוניסטישער טוער טשעסלאוו זאוויסטאווסקי.

צווישען די ארעסטירטע געפינען זיך 7 יודען: חיה ווינטער, שמואל קירשענבוים, שרה ראטענבערג, אברהם פשיסוסקי, בנימין כוואט, פנחס שפייזמאן און רחל בוקיסקא.

גרויסער מיטינג אין פאריז פערארורטיילט

די אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען אין פוילען

פאריז, 31 (יט״א טעלעגראפיש)
דא איז פארגעקומען א גרויסער מיטינג, אויף וועלכען ס׳האבען זיך בעטייליגט אנ׳ערך 5 טויזענד מאן. דער מיטינג איז צוזאמענגערופען געווארען וועגען די אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען אין פוילען.

די רעדנער, צווישען וועלכע ס׳האבען זיך געפינען דעפוטאטען און אנגעזעהענע געזעלשאפטליכע טוער, האבען שארף פערארורטיילט די אנטיסעמיטישע העצע אין פוילען.

פייערליך געעפענט די ראדיא-סטאציע אין ירושלים

ירושלים, 31 (יט״א טעלעגראפיש)
נעכטען איז געעפענט געווארען די ראדיא-סטאציע. די דערעפנונג איז געפיהרט געווארען אין דריי אפיציעלע שפראכען: ענגליש, יודיש און אראביש. דער ערשטער האט גערעדט דער דירעקטאר פון פאסט און טעלעגראף. דערנאך דער הויך-קאמיסאר וואוקאפ און צום לעצט א העברעאישע רעדע האט געהאלטען דער יודישער מיטגליד פון דער ראדיא-פערוואלטונג ד״ר קאצענעלזאן. צום סוף האט רעציטירט די הבימה-קינסטלערין חנה ראווינא.

אונזער ווארט

ספארט און פערוויילונג

עס איז שוין אנ׳אלטע און לאנג-פעסטגעשטעלטע זאך, אז די יוגענד פון אונזער צייט איז א סך מעהר נוטה צו טרייבען ספארט און פערוויילונג, ווי אפגעבען זיך מיט וויסענשאפט און אידעען.

אין דעם געזעג צו „א געזונדען גייסט אין א געזונדען גוף", האט מנצח געווען די אמביציע פונ׳ם געזונדען גוף, אין וועלכען עס איז אינגאנצען אדער כמעט קיין פלאץ נישט געבליבען פאר׳ן געזונדען גייסט —

אפילו פאר׳ן קראנקען גייסט — אויך נישט...

די יוגענד איז ביז צו חלשות גייסטלאז, ערום, ארעם-באקעט, ווען עס גלאנצט אפילו און קאקעטירט מיט די ענטבלויזטע ביצעפסען.

ס׳איז כמעט אויסגעוואשען פון יעדער מין גייסטיגקייט און ממילא אויך פון עלעמענטארען דענקען.

און אז פאר דעם איז קיין ארט נישטא — קאן שוין אוודאי אויך קיין ארט נישט זיין פאר דעם, וואס מיר רופען אויף אונזער ארימען לשון שכל און געוויסען!

מיט וואס-זשע פערפולט די יוגענד אטא דעם וויכטיגען בלויז, בעת געוויסע פעלקער ווערען עמי לועז, ווערען, פשוט יודיש גערעדט, באר-באריזירט?

קלאהר: דער ספארט פערענטפערט אלץ!

און ווען אפילו א סך דערשיינונגען אין אונזער לעבען, זעהר און זעהר טרויעריגע, לאזען זיך נישט קוואליפיצירען און אריינ׳געשורה׳ט ווערען אין די ספארט-רובריקען, בעקומען זיי דאך סוף-כל-סוף א ספארט-כאראקטער, און ספארט-בירגערשאפט.

ס׳איז אי דאס זעלבע, וואס באקס-קאמף, און... דאס איי-גאנגענע יא־יא, און — ס׳איז דאך עפיס אנדערש.

נעהמט למשל די שול-יוגענד אין די פערשידענע שטעט און שטעטלעך, (לעצטענס — אין ווילנע) אין די אוניווערזיטעטען און שולעס, וואס האט זיך אויף א שרעקליכען און בלוטיגען אופן צו כוליגאנעוועט, און שלאגט ביי איטליכער געלעגענהייט (די „געלעגענהייט" ווערט שטענדיג געפונען!), בעפאלט יודישע דורכגייער, ברעכט שויבען, מאכט א תל פון סחורות, א.א.וו. א.ז.וו.

וואס איז עס? מיט וואס דערקלעהרען זיך אזעלכע אומזיניגע „איבערשרייטונגען" אין אונזער צייט, ווען דער „הומאניטאריזם" האט אזוי ווייט און טיף אריינגעהאפט אין אונז, אז אין דער גובערניע טאמאשאוו רחמנא ליצלן פערמשפט מען אויף 6 וואכען טורמע א שוחט פאר׳ן פערשאפען א בהמה אומזיסטען צער...

וואס איז עס, וועט איהר זאגען: אידעי? גייסט? חכמה? שכל? לאגיק? אדער אפשר — קאנקורענץ? סתם האס?

ניין, דאס איז עס נישט. בשום אופן נישט. ס׳איז בלוטיגער, איבערגעהענדער ספארט פון שווערע נארנים, וועלכע האבען זיך פע־מאסטען אין א געזעג: ווער וועט בעסער דערלאנגען!

ב.

היינט—לעצטער און וויכטיגסטער טאג פון דער אויסערגעוועהנליכער זאמלונג אויף יום-טוב פאר די ארימסטע. צי האסטו שוין ערפילט דיין פליכט?

בירגער! צי האסטו שוין ערפילט דיין געזעלש. פליכט און צי האסטו זיך שוין בעשטייערט לטובת די ארימסטע פון אונזער שטאט?

היינט איז דער לעצטער טאג. צום יום-טוב מוזט זיך אוועקזעצען מיט א ריין געוויסען, אז וועגען די ארימסטע האסטו אויך א קלער טון און זיי מיטגעהאלפען מיט וויפיל דו האסט נור געקענט.

אין די אמטען, ביורא׳ס, פאבריקען א. א. וו. היינט מיטוואך איז דער לעצטער טאג פון דער זאמלונג.

זאל יעדער מנדב זיין געלד צי איז נאטור, אבער זאל קיינער נישט פעהלען!

די יוד. שחיטה קען נישט פערווערט ווערן

ערקלערט דער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל אין פראַנקרייך

פּאַריז, 31 (יט"אַ טעלעגראַפיש)
דער אַדמיניסטראַטיווער טריבונאַל האָט אַנו־לירט די פעראָרדנונג פון שטאָט-פּרעזידענט פון דער שטאָט וואַלאַנס וועגען פערבּיטען די יודישע שחיטה. דער פאָרשלאָג איז אַריינגעטראָגען געוואָרען נאָך אין יאָהר 1930.

דער פראַנצויזישער אַדמיניסטראַטיווער טריבו־נאַל ערקלערט, אַז יודישע שחיטה קען נישט פער־ווערט ווערען.

געשטאָרבען א ציוניסטישער עסקן

לאָנדאָן, 31 (יט"אַ טעלעגראַפיש)
היינט איז דאָ געשטאָרבען דער גאָון. פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער בריטישער פעדעראַציע און געוועזענער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזע־קוטיווע דוד אידער

5,400,000 זל. קרעדיטען

פאַר די סעזאָן-אַרבייטען אין לאָדז

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)
דער מיניסטער פאַר געזעלש. שוץ, יאַשטשאָלט, האָט בעשטעטיגט די קרעדיטען - פונאַנדערטיילונג פון דעם אַרבייטס-פאָנד אין שייכות מיט די פאַר־שטייענדע סעזאָן-אַרבייטען.
פון דער אַלגעמיינער סומע צום צוטיילען, 46 מיליאָן, בעקומט די לאָדזשער וואָיעוואָדזטווע 5,400,000 זלאָטעס.

עראָפּלאַן-קאַטאַסטראָפעס

שאַנכאַי, 31 (ספּ. טעל.)
א 4-מאָטאָרדיגער גרויסער עראָפּלאַן, וועלכער האָט געהערט צו דער „כינעזישער נאַציאָנאַלער לופט פליה-געזעלשאַפט" האָט זיך אָנגעצונדען, בעת'ן לאַנדען קיין כאַנקיו. די מאַנשאַפט איז אומגע־קומען. פּאַסאַזשירען און די פּאָסט זענען אָפּגערא־טעוועט.

טאָקיאָ, 31 (ספּ. טעל.)
נאָהענט נעבען דער געגענד טאַטעיאַמאַ, אין דער פּרעפעקטור כיבאַ האָבען זיך אין דער לופט צוזאַמענגעשטויסען 2 הידראָפּלאַנען, וואָס זענען ביידע צושמעטערט געוואָרען. 2 אָפיצירען זענען אומגעקומען.

דערשאָסען א יודיש אַרבייטער

ווילנאַ, 31 (ספּ. טעל.)
היינטיגען אָוועגד איז אין גענשאַ 12 בעפאַ־לען און דערשאָסען געוואָרען דער 21-יעהריגער יו־דישער אַרבייטער, הערש שול.
אין גוסס'ן צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגע־פיהרט א שפּיטאָל.
מ'רעכנט, אַז דאָס איז געווען א פּאָליטישער מאָרד.

געשטאָרבען דער וו. דירעקטאָר

פון „גראַזשדאַנינ" אין מאָסקווא

מאָסקווא, 31 (יט' טעלעגראַפיש)
אין עלטער פון 44 יאָר איז געשטאָרבען מי־כאיל ראָמער, פינאַנץ-דירעקטאָר פון „אגראַ־דזשאָינט" און נאָהענטער מיטאַרבייטער פון ד"ר ראָזין.

אויף דער ערשטער פריהלינגס-מאָדע-רעוויע וועלכע קומט פאַר דאָנערשטאָג, עם 2-טען אַפּריל, פרייטאָג, דעם 3-טען אַפּריל 5,1936 א זייגער נאָכמ. אין זאַל פון „TABARIN", איז

שיך-מאָדעלען פון דער גוט-בעקאַנטער פירמע

A. OGÓREK, Łódź, Zawadzka 11 tel. 202-86.

אויף FIVE וועלען די לאָדזשער דאַמען בעוואוג־דערען די נייעסטע

די פערוואַלטונג פון דער פז. צדקה קראַנקע „בקור חולים" און „אָדראַוויסקא" קאַמיטעט
מאַכען בעקאַנט, אַז פון 1-טען אַפּריל ביז'ן 15-טען מאַי 1936 וועלען פאָרקומען הזכרות אין דער סינאַגאָגע: נר געו. פּל. וואָלנאָשטשי 10, צו וועלכע ס'ווערען איינגעלאַדען קרובים, פריינד און בעקאַנטע, לויט'ן פאָלגענדען סדר:

ד. 6 אַפּריל,	7 פריה	נאָך נ"ע	מאַני שערעשעווסקאַ
„ 7	7 פריה	„ „	מרסטיין
„ 10	7 פריה	„ „	היקאַ נוסבוים
„ 10	12.30 בייט.	„ „	ליינדישעוויאַנסקי
„ 10	1 בייטאָג	„ „	אַדעל געב. זואַלמאַן ראַגאָזשינסקאַ
„ 11	10 פריה	„ „	סטאַניאַ האָפמאַן
„ 15	7 פריה	„ „	בעאַן לאה וויטאַכאָווקין
„ 15	7 פריה	„ „	איזעל קופּטשיק
„ 15	12.30 בייט.	„ „	אַנע געב. זאַקס ראָזענטאַל
„ 15	1 בייטאָג	„ „	טויע שמוקלער
„ 16	7 פריה	„ „	הענאַ אייזנער
„ 17	7 פריה	„ „	זיגמונט יאַראָטשינסקי
„ 17	7 פריה	„ „	יאַקב קרעניצער
„ 19	12.30 בייט.	„ „	משע אוריסאָן
„ 19	1 בייטאָג	„ „	העלענאַ יאָעל
„ 20	7 פריה	„ „	מעון ציגאַמאַן
„ 22	7 פריה	„ „	ישראל ק. פּאָזנאַנסקי
„ 23	7 פריה	„ „	יעף פערלבערג
„ 24	7 פריה	„ „	הירש וואָלאָכאָוויטש
„ 24	7 פריה	„ „	ישראל ציגאַמאַ
„ 24	12 30 בייט.	„ „	משה דינין
„ 26	7 פריה	„ „	פרעזעס זיגמונט ליכטענפעלד
„ 27	7 פריה	„ „	נאַטאַליאַ קרעל
„ 1 מאַי,	7 פריה	„ „	אברהם פּיקעלני
„ 3	7 פריה	„ „	מאַריאַ גאָלדסאָבער
„ 3	12.30 בייט.	„ „	רוזשאַ געב. טשאַמאַנסקי ראָזענבוים
„ 5	12.30 בייט.	„ „	מאָריצי גאָלדבערג פערוו.-מיטגליד
„ 6	7 פריה	„ „	רב אלי חיים מייזעל
„ 6	7 פריה	„ „	וו.-פרעזעס אַדאָלף ב. ראָזענטאַל
„ 6	12.30 בייט.	„ „	יאַדוויגאַ געב. זילבערשטיין אַרבוז
„ 6	1 בייטאָג	„ „	ווימאָלד יאַנוש בערמאַן
„ 7	12.30 בייט.	„ „	ניסן האַנפטוואורצעל
„ 8	12.30 בייט.	„ „	מאַריאַ גראָדזענסקאַ
„ 8	1 בייטאָג	„ „	טעקלאַ געב. שאַפּמאַן רוטשטיין
„ 10	7 פריה	„ „	בערטאָלד בלום
„ 10	7 פריה	„ „	מאַריאַן פרישער
„ 11	7 פריה	„ „	שמואל פּיאָטרקאָווסקי
„ 11	7 פריה	„ „	יוליוש ראָזענטאַל
„ 13	7 פריה	„ „	רעבעקאַ פּרוסאַק
„ 13	12.30 בייט.	„ „	שרה ווישעוויאַנסקאַ
„ 15	11.30 בייט.	„ „	ראָזאַליאַ און מאָריצי מאַנטשקי
„ 15	1 בייטאָג	„ „	אולריך וואָלאָזשינסקי

קמח של פסח! תחת השגחת הראַבינאַט דפּה לאָדז
די איינציגע מיהל אויף לאָדז איז שוין גע'כשר'ט אונ־טער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען ראַבינאַט. אונזערע ג. קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אַז דאָס שענסטע און בעסטע זעקעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאָר ביי דער פירמע
„עלעקטראָמלין"
לאָדז, זאַקאָנטנאַ 47, טעל. 147-40
וועלכע איז פעראַנטוואָרטליך פאַר די ריינלע און פּינקטליכע ליפערונג. פערקויפט אייך נישט אויף די פּראָווינצער מציאות, וואָס שטעלען אייך צו מעהלען, וואָס אויף חמץ קען עס נישט גילטען פאַר גריזען-מעהל און פאַר דעם גראָשען ביליגער ביים איינקויף דערלייגט איהר מעהר ביי דעם מצות-פערקויף. נאָר קומט שוין און בעשטעלט פּערזענליך אָדער דורך טעל. 147-40.
די איינציגע מיהל שוין גע'כשר'ט.
בעמערקונג: די ליפערונג פאַר דער פּראָווינץ קומען מיר נאָך די פערלאַנגען פון קויפער. מיט אַכטונג
Firma „Elektromłyn"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.

די בעוואוסטע מצה-פאַבריק פון
ב. ווייגבערג
38 פּיעטריקאָווער 38, טעל. 143-82
מאַכט בעקאַנט אַלע געעהרטע קליענטען, אַז מיר זענען שוין צוגעטרעטען:
אויסצובאַקען מצות,
וואָס זענען זייט צעהנדליגער יאָהרען גוט בעקאַנט מיט זייער אויסערגעוועהנליכער קוואַליטעט און אונפער־גלייכליכער גוטסקייט. אונזער בעקעריי איז איינ־געאָרדענט לויט די לעצטע מאָדערנסטע טעכנישע און סאַניטאַרע איינריכטונגען. קאָנקורענץ-פּרייזען!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען געפּאַקט און פערזעהען מיט מיין פירמע. עס איז שוין אויך ביי מיר צו בעקומען יום-טוב'דיגע מאַקאַראָן.

געדענקט, שטשעשליווי ביי
א גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע ביליגער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

אָוועק מיט פרעמדע אַלט-אויסגעבאַקענע מצות!
דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער יודישער בעפעל־קערונג, אַז די גוט-בעקאַנטע נייעסטע מעכאַנישע בעקעריי פון
מרדכי יערען
על. קאָשטשושקי 11
פיליע פּיעטריקאָווער 24, טעל. 173-46
באַקט אויס לויט'ן הכשר און אונטער דער שטרענגער השגחה פון יאַנאָווער רב איהרע גוט-בעקאַנטע פון יעדען יאָהר
שטרענג כשר'ע מצות
אין דער שענסטער בעקעריי פון אַלע לאָדזשער מצה־בעקערייען און פון די בעסטע קוואַליטעטען מעהל.
די ב' קונדשאַפט ווערט געבעטען צו ווענדען זיך וואָס פריהער מיט די בעשטעלונגען, כדי צו קענען אַלעמען צופרידענשטעלען. רעדוצירטע פּרייזען!
פּרימאַ מצה-מעהל אויף הורט און דעטייל!
קומט און איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: דערמיט טייל איך מיט דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג, אַז אויסשליסליך די איינציגע בעקעריי פון על. קאָשטשושקי 11 געפינט זיך אונטער מיין השגחה.
הרב י. ש. וואַפנער (יאַנאָווער רב).

מצה-שמירה
פון מעהל אָהן עליעוואַטאָרען געבאַקען אונטער מיין אויפזיכט
כשר למהדרין מן המהדרין
צו בעקומען ביי ר' נפתלי ליובאַווני,
זאַוואַדזקאַ 26
אָדער אין אומצנער שפּיכל קאַמיענאַ 2

לעבער
טערען אויסגענומען ביליג ביי ג. נאָרדמאַן
שרודמיעסקאַ 8

לעזט און פערשפּרייט דעם נייעם פאָלקסבלאַט

ווער ס'וויל בעקומען מצות
שיינע און דינע פון די בעסטע מעהלען ווי אויך מצה-מעהל איז צו בעקומען אין מיין לאַנגיעהריגע מצה-בעקעריי
פּיעטריקאָווער 166,
מיצענמאַכער און זעליגמאַן

פּענסיאָנאַט „NICEA" אין קאָלומבאַ, פּיעטרימאָווער 7/9
נעמט אָן בעשטעלונגען אויף פּסח שטרענג כשר!
אינפאָרמאַציעס אויפן אָרט.
צו זעהר מעסיגע פּרייזען.
געדענקט דעם אַדרעס!
אינפאָרמ. אין לאָדז: הערצלשטיין, פּילסודסקיעגאָ 47 נאָדל-געשעפט.

פאַר גאָלד, בריליאַנטען, ביושטעריע און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אייזיק פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr. Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָזע קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5 8-9 אָוו.

Dr. med. W. ŻADZIEWICZ
ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז און קעהלקאָפּף-קראַנקהייטען
Piotrkowska 164, tel. 125-26.
נעמט אָן פון 5—8 אָוונד.

וויכטיג פאַר פאַבריקאַנטען און האַנדווערקער
שווייסונגען, מאַשינען-טיילען און רעפּעראַטורען פיהרט אויס ביליג די מעכאַנישע שלאָסעריי
י. רעדער
11 ליסטאָפּאַדאַ 11/13

אויערען, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועס אָפּעראַציע א. אַ. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָ־רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
ארענטגען-גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

פון די אביסינישע פראנטן
וויפיל האט דער קריג אפגעקאסט ביז-איצט?

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)

אויפ׳ן יסוד פון פערשידענע קאָמוניקאַטען וועגן דער לאַגע אויף די אַביסינישע פראָנטען דעם 31 מערץ, ווערט געמאָלדען:

לויט אַן איטאַליענישען אָפיציעלען קאָמוניקאַט האָט זיך אויף מזרח געשאַפען אַ נייער פראָנט-אָפשניט צוליב דעם, וואָס דאָס איטאַליענישע מיליטער האָט פערנומען דעם סולטאַנאַט אַוסאַ.

דער קאָרעספאָנדענט פון דער רייטער-אַגענטור ביי דער איטאַליענישער ארמעי מעלדעט וועגן דער דאָזיגער אָפעראַציע פאָלגענדעס:

„דאָס איטאַליענישע מיליטער איז פון אַסאַב אין בעיול (עריטרעאַ) אַרויס מיט עטליכע וואָכען צוריק. דאָס מיליטער, וואָס איז בעשטאַנען פון אַרטיגע און איטאַליענישע זעלנער, איז אַדורך דעם שווערען בערגיגען און אַפגרונדיגען מדבר דאַנאַקיל ביי אַ טעמפעראַטור, וואָס האָט גע־דערייכט ביז 64 גראַד היץ. דאָס פערזאָרגען די איטאַליענישע זעלנער מיט שפייז איז פאָרגעקומען מיט דער הילף פון 25 אַעראָפּלאַנען, וועלכע האָבען די פעקלעך שפייז אַראָפגעלאָזט אויף פאַל-שירעמס. פון צייט צו צייט האָבען די איטאַליענער מיט קוילענוואַרפערס אָפגעטריבען די אַביסינישע רייטער, וועלכע האָבען זיי אַטאַקירט. דאָס לאַנד דורך וועלכען די איטאַליענער זענען אַדורך — איז אַן אָהנוואַסערדיגער מדבר.

איצט געפינט זיך דאָס איטאַליענישע מיליטער נאָהענט פון דעסיע.

אויף דעם מערב-אָפשניט פון דעם צפון-פראָנט האָבען די איטאַליענער, לויט אַן אָפיציעלען קאָמוניקאַט, דערגרייכט ביז דאַקואַ.

די סטעפאַני-אַגענטור לייקענט אָפ קאַטעגאָריש די קלאַנגען, אַז די איטאַליענער זאָלען האָבען פערנומען גאָנדאַר. די איטאַליענישע קאָלומנע געפינט זיך איצט 50 קילאָמעטער פון גאָנדאַר.

פּאַריז, 31 (ספ. טעל.)

די האַוואַס-אַגענטור איז מודיע פון רוים, אַז די מזרח-אַפריקאַנישע קאַמפּאַניע האָט לעת עתה אָפגעקאָסט 7 מיליאַרד מיט 120 מיליאָן ליר.

פעראָרדענונג פון אינערן-און-יוסטיץ-מיניסטעריומס
געגען שטערען די אינערליכע זיכערקייט

וואַרשאַ, 31 (טעל.)

עס איז אָפיציעל פערעפענטליכט געוואָרען אַ פעראָרדנונג פון אינערן- און יוסטיץ - מיניסטעריום, וואָס פיהרט איין פונם 1 אַפּריל ה. י. דאָס פערשנעלערטע אַדמיניסטראַטיווע שטראָפען פאַר געוויסע איבערשריטונגען געגען דער אינערליכער זיכערקייט.

אין דער פעראָרדנונג ווערט גערעדט וועגן איבערשריטונגען געגען די אַרטיקלען 28 און 40 און 48, 49 וועגען געוועהר, אַמוניציע און אויפרייס-מאַטעריאַלען.

נייער מלוכה-בודזשעט
גייט אריין אין קראַפט פון הייַנט אָן

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)

הייַנט איז אַרויס דער נומער „דזשענניק אוסטאַוו", וועלכער ענטהאַלט דעם מלוכה-בודזשעט אויף 1936-37 יאָהר, וואָס גייט אַריין אין קראַפט פון מאָרגען.

אין שייכות מיט׳ן אָנהויב פונם נייעם בודזשעט יאָהר, האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום אַרויסגעגעבען אַ צירקולאַר צו אַלע אַמטען, וועלכער בעאויפטראַגט אָנצווענדען די ווייטגייענדסטע אָפשפּאָרונגען אין די הוצאות, און דאָס נישט איבערשרייטען פון די פּרעלימינאַר - סומען.

בעליידיגטער יוד, ווערט דורך ליטווישע געריכט בעפרייט פון שטראָף פאַר שיסען אין צושטאַנד פון אויפרעגונג
צוליב אנטיסעמיטישער בעליידיגונג

קאָוונע (יט"א) דער טריבונאַל פון העכסטען געריכט האָט בעטראַכט די אַנקלאַגע פון אַ ליטווינערין געגען אַ יודישען בחור, וואָס האָט זי שווער פערוואונדעט, שיסענדיג צו איהר פון אַ רעוואָלווער. דאָס געריכט האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער יונגערמאַן האָט געשאָסען אין אַ צושטאַנד פון העכסטער אויפרעגונג, וואָס איז פעראורזאַכט געוואָרען צוליב דעם, וואָס די קלאָגערין האָט דעם אַנגעקלאָגטען שווער בעליידיגט, זידלענדיג איהם מיט אַזעלכע ווערטער ווי „שמוציגער יוד". דאָס געריכט האָט אויסגעפונען, אַז די זידעל-ווערטער פון דער קלאָגערין האָבען דעם יונגענמאַן אַריינגעבראַכט אין אַ צושטאַנד פון אויפרעגונג, אין וועלכער ער האָט נישט געקענט זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר זיינע מעשים. דער אורטייל פון העכסטען געריכט האָט געמאַכט אַ שטאַרקען רושם און ווערט ברייט קאָמענטירט אין דער עפענטליכקייט.

ווי אַ זונטאָג-רוה-געזעץ זעהט אויס אין לאָנדאָן

לאָנדאָן (יט"א) די פּאַרלאַמענט-קאָמיסיע האָט זיך בעשעפטיגט מיט פאָרגעשלאָגענע ענדערונגען צום געזעץ וועגען זונטאָג-רוה און בעשלאָסען, אַז יודישע געשעפטס-אייגענטימער, וואָס האַלטען אויס רעליגיעזע טעמים געשלאָסען זייערע געשעפטען אום שבת, מעגען זיי האַלטען אָפען זונטאָג פאַרמיטאָג.

אוידיענצען ביים מלוכה-פרעזידענט

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)

דער מלוכה פרעזידענט האָט הייַנט אויפגענומען דעם מאַרשאַלעק פּריסטאָר, און דעם מאַרשאַלעק צאַר, וועלכע האָבען איהם אָפגעגעבען אַ בעריכט וועגען דער לעצטער סעסיע פון סיים און סענאַט.

דער מלוכה-פרעזידענט האָט אויך אויפגענומען דעם פּרעמיער זיגמונט קאָשטשאַלקאָווסקי, וועלכער האָט איהם אינפאָרמירט וועגען די לויפענדע אַרבייטער פון דער רעגירונג.

ביינאַכט האָט דער מלוכה-פרעזידענט אויפגענומען דעם אויסערן-מיניסטער, יוזעף בעק.

אויפנאהמע ביים מלוכה-פרעזידענט

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)

דער מלוכה-פרעזידענט האָט הייַנט ביינאַכט אויפגענומען אין שלאָס אויף אַ טיי דעם גענעראַל-סעקרעטאַר פונ׳ם לעטישען אויסערן-מיניסטעריום מינטערס.

מינטערס איז הייַנט אויך אויפגענומען געוואָרען דורכ׳ן אינספּעקטאָר פון די בעוואָפענטע קרעפטען, גען. רידז-שמיגלי.

צום איבערטראגען דעם מארשאל פילסודסקיס הארץ

ווילנע, 31 (טעלעפאָניש)

אויפ׳ן 12 מאַי ה. י. אויף די פייערליכקייטען פון איבערטראָגען דעם מאַרשאַל פּילסודסקי׳ס האַרץ אינם מאַוזאָלעאום אויפ׳ן ראָסיע - בית עולם) קו־מען אָן קיין ווילנע, פון גאַנץ פּוילען אַן ערך 40 ספּעציעלע צוגען.

ים-שיפעריי צווישען פוילען און ראטען-פערבאנד

מאָסקווע, 31 (ספ. טעל.)

דער פּוילישער אַמבאַסאַדאָר יוליוש לוקאַשיעוויטש האָט הייַנט מיט׳ן פערטרעטער פונ׳ם פאָלקס-קאָמיסאַר בּאָריס סטאָמאָניאַקאָוו אַדורכגעפיהרט דעם אויסטויש פון נאָטעס וועגען בעשייניגונגען פאַר דעם אויפנאַהמס-כּוח פון שיפען און וועגען פּאָרט-אָפצאָהלען.

די דורך דעם דערגרייכטע פערשטענדיגונג בעציעלט צו פערלייכטערן די ענטוויקלונג פון ים-שיפעריי צווישען פּוילען און ראַטען-פערבאַנד.

נייע שווימענדע פעסטונגען פון ענגלאנד

לאָנדאָן, 31 (ספּ. טעל.)

דאָס פלאָט-מיניסטעריום האָט בעשלאָסען צו פערגרעסערן הייַיאָהר דעם קריגס-פלאָט מיט 2 פּאַנצער-שיפען, פינף קרייצער-שיפען, איין פליה-פלאַץ - שיף, 12 קאָנטר-טאָרפּעדאָ-שיפען און אַ גרויסע צאָהל אונטער-וואַסער-שיפען.

דאָס וועט זיין די גרעסטע ענגלישע פלאָט-בעשטעלונג זייט דעם וועלט-קריג.

דער אַלגעמיינער טאָנאַזש פון די בעשטעלטע קריגס-שיפען מאַכט אויס 175,000 טאָן.

בינעזיש קאמוניסטיש מיליטער פערנומען נאך א שטאט

פּעקין, 31 (ספּ. טעל.)

דאָס כינעזיש - קאָמוניסטישע מיליטער האָט פערנומען די שטאָט נוטונג, אַ בעדייטענדער צענטער אין דער פּראָווינץ שאַנסי.

די לעצטע שעה׳ן פון הויפטמאנען

ניו-יאָרק, 31 (ספּ. טעל.)

דער מיניסטער טרענטשער האָט אָפּגעוואָרפען די ביטע פון האופּטמאַנ׳ס פערטיידיגער וועגען אָפּלייגען די עקזעקוציע. בזה האופן זענען אָנגעווענדעט געוואָרען אַלע פּרובען צו ראַטעווען דעם מערדער פון לינדבערג׳ס קינד, האופּטמאַן.

די הייַנטיגע נאַכט איז, אַלס אויסנאַהם פון אַלע נעסט, ביי האופּטמאַנ׳ען אַדורך זעהר רוהיג. ער האָט גאָרנישט געוואָלט עסען. די גאַנצע צייט ביטער גע־וויינט, און געהאַלטען אין איין איבערחזר׳ן: „איך בין אומשולדיג". אַ גאַנצען טאָג האָט ער געשריבען אַ בריף צו זיין מוטער.

אנ׳אנדער שטאט-פרעזידענט אין טשענסטאכאוו

קיעלץ, 31 (טעלעפאָניש)

אויפ׳ן פאָרשלאַג פון קיעלצער וואָיעוואָדע, האָט דער אינערן-מיניסטער בעפרייט פון מאַציקיעוויטש׳ן פון זיין אַמט אַלס טשענסטאָכאָווער שטאָט-פּרעזידענט. אויף זיין אָרט איז בעשטימט געוואָרען, אויך צייטווייליג, דער ראַטגעבער ביי דער קיעלצער וואָיעוואָדשאַפט, קאַראָל מאַטעאַל.

אויף די לטוואַנטינישע ירידים
קיין פּאַלעסטינא
הנחות פאַר די ה״ה סוחרים!

קיין פּראַג, וויען און בודאַפּעשט
פון 9 ביז׳ן 15 אַפּריל מיט בעקעסטיגונג 215 זל.

קיין וויען!
5 אָדער 28 טעג 9/4 און 16/4

וויען און סעמערינג
9—15 אַפּריל מיט אויפענטהאַלט 200 זל.

אויספלוג קיין ריגע
9—14 אַפּריל 90 זל. מיט בעקעסטיגונג.

קיין בוקאַרעשט, סינאַי און בודאַפּעשט
11—17 אַפּריל מיט בעקעסטיגונג 245 זל.

אויסלענדישע הנחה-פּעסער!
„אָרביס", פּיעטריקאָווער 18 („מעווראָ") טעל. 249-40.

די עלענדע יודען
אין פשיטיק, קוויף און אדזשיוואל
ווארטען אויף דיין הילף —
העלף שנעל!

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	95.00
3 פּראָצ. בויד.	26.00
4 „ דאָלאַרובקע	46.50
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	61.25
5 „ וואַרשאַווער פּ. ב. 1934	52.25
5 „ לאָדזער	46.25
ענגלישער פונט	26.29
דאָלאַר אָפיצ. — 5.31.50 נישט-אָפיציעל	5.30
גאָלד-דאָלאַר	9.06
גאָלד-רובל	4.80
דייטשער מאַרק	1.38
פראַנק שווייצאַרישע	172.90

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 141-32
עמפאַנגס-שעה׳ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָווענט

פּריוואַטע ווענעראָלאָגישע לעטשניצע
161 פּיעטריקאָווער 161
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע, הויט און געשלעכטס קראַנקהייטען דורך דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען.
אָפען פון 8 פריה ביז 9 אָווענט. זונטאָג און חגאות — פון 9 ביז 1 מיטאָג.
אַ פרוי-דאָקטאָר נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמ.
אַ בעראַטונג 3 זל.

אויף יום-טוב!

23—26 5.-
פון ברוינעם קאַלבס-באָקס פאַר קינדער, אַ לאַקירעק 6 זל.

27—30 7.-
אויף פריהלינגס-שפּאַצירען, אַ לאַקירעק 8 זל.

23—26 5.-
גומ׳ 27-30 6 זל. 31-34 — 7 זל.
דויערהאַפטיגער, דובלבאָקס, גומי-זוילען.

8.-
קאָמבינאַציע פון סאַמעט און לאַקיער.

9.-
געשפּיילט. אין שוואַרצען און ברוינעם קאָליר.

9.-
אַ לייכטער און לופטיגער אין ווייסען קאָליר, ברוין און בעיזש.

10.-
שעהן פּערפּאָרירט אין ווייסען, ברוינעם קאָליר און בעיזש.

12.-
עלעגאַנטער, בעקוועהמער, שעהן פּערפּאָרירט אין ברוינעם קאָליר.

16.-
עלעגאַנטער, גענייט אין שוואַרצען און ברוינעם קאָליר אויף אַ לעדערנעם זויל.

POLSKA SPÓŁKA OBUWIA
Bata
FABRYKA W CHEŁMKU
(woj. krakowskie)

ווער שטויסט וועמען אַרויס?

פ.ק. שרייבט אין ביאַליסטאָקער אונזער „לעבען“: קיין אָביעקטיווער אָבסערוואַטאָר וועט נישט לייקענען אַז אונזער קאַמף פאַר רעכט אויף אַרבייט איז אַ גערעכטער. אויב מיר זענען בירגערס פון אַ לאַנד, וואו די קאָנסטיטוציע פערזיכערט אַלע בירגער פולע גלייכקייט פאַר׳ן געזעץ, איז דאָך קיין ספק נישט, אַז מ׳קען זיך בעגרעניצן מיט טעאָרעטישער גלייכקייט אויפ׳ן פּאַפּיר, נאָר מ׳מוז דערגרייכען אַזאַ מצב, וואו די גלייכבערעכטיגונג זאָל אַדורכגעפירט ווערען אין פּראַקטישען לעבען, און כל־זמן דאָס איז נישט דערגרייכט, מעג מען דערפאַר קעמפען מיט אַלע לעגאַלע מיטלען.

אָבער דאָ שטויסט מען זיך אָן אויפ׳ן אומבעקוועמען צושטאַנד, וואָס אין פוילען איז פאַראַן אַ סך נויטבעדערפטיגע קריסטען, וואָס האָבען אויך פולע־רעכט אויף אַרבייט און קעמפען דערפאַר מיט דער גאַנצער פערביסענקייט פונ׳ם אַלגעמיינעם קאַמף פאַר׳ן קיום.

און דאָ קומט די העצע און וואַרפט אַריין אַ פּראָוואָקאַציעלע, אַז דער ייד קעמפט מיט דער כוונה, אַרויסצושטויסען די פּאָליאַקען פון זייערע אַרבייט־פּאָזיציעס און ס׳הויבט זיך אָן דער געוויינליכער קאַראַאול־געשריי, וואו דער גנב אַליין העלפט שרייען: „כאַפּט דעם גנב!“

ווי איז דער אמת?

אויב מיר זאָלען דעם ענין בעטראַכטען פון דער נאָהענט, פון דער היימישער פּראַקטיק, קען מען זעהן אפילו מיט דער בלויזען אויג, אַז ס׳האָט נאָך קיינמאָל נישט פּאַסירט קיין פאַל, יען אַ ייד זאָל אַראָפּטרייבען אַ קריסט פון זיין אַרבייטס־פּלאַץ, אָדער ער זאָל אפילו עס פערלאַנגען און קעמפען דערפאַר: אַקעגענזשע שטעהען פאַר אונז גאַנצע רייהען פאַקטען, וואו יידען זענען ברוטאַל אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון זייערע אַרבייטס־פּלעצער, וועלכע זיי האָבען געהאַט פערנומען ערליך און כשר.

דער ערשטער קאַמף־פונקט איז געווען, נאָך פאַר דער מלחמה, אויפ׳ן געביט פון טעקסטיל־אינדוסטריע. ביי די אַלטע אַרבייט־פאָרמען, אויף האַנד־שטולען, זענען יידען געווען אין דער גרויסער מעהרהייט, דאָרט אָבער וואו מען האָט געהאַט צו טון מיט דאַמף, זענען יידען כמעט נישט געווען פערטראָטען, מחמת דער קעסעל ווערט זונטאָג נישט געהייצט, נאָר שבת. אַז מ׳האָט אָנגעהויבען בייטן די האַנד־וועבערייען אויף דאַמף־שטולען, וואָס האָבען געהאַט אַ גרעסערן אויסגאַב, האָט עס געהאַלטן הערביי, יידן זאָלן פערלירן זייער ברויט, האָט זיך אָנגעהויבען אין ביאַליסטאָק אַ שווערער ביטערער און לאַנגער קאַמף פאַר אַרבייט־פּלעצער און דער סוף איז געווען, אַז קריסטען זענען אַדורכגעקומען מיט יידען אויפ׳ן פּרינציפּ פון „פּול־באַפּול“ (העלפט אויף העלפט), וועלכער ווערט אין כלל אָפּגעהיט הייליג.

אָבער פון דאַמאָלס אָן האָבען זיך שוין בעוויזען הונדערטער־הונדערטער נייע אַרבייט־פּלעצער, וואו ס׳ווערען אינסטאַלירט נייע שטולען און מאַשינען, ווען אַרבייטערס שטאַרבען, אָדער וואַנדערען אויס, אָדער ווערען אָפּגעזאָגט צוליב וועלכער עס איז סיבה. ביי אַלע פאַלען פלעגען דעצידירען די פּראָפ. פעראיינען, וואו יידען און קריסטען זענען גלייך רעפּרעזענטירט, אַמאָל פלעגט זיך מאַכען אויך אַ סכסוך, אָבער קיינמאָל נישט דערפאַר, וואָס אַ ייד האָט געוואָלט אַרויסשטויסען, אָדער ביי אַמיספערשטענדניש אַרום אַ נייעם פּלאַץ.

אָט זענען פאַראַן שטאַטישע אַמטען און אַרבייטען אין פערשידענע לאָקאַלע אינסטיטוציעס. אין די ערשטע עטליכע יאָהר נאָך דער מלחמה, בעת דער מאַגיסטראַט איז, צוליב אונזער באַרישקייט, געווען יידן־ריין, זענען כמעט אַלע אַמטען און אַרבייטס־פּלעצער געווען פערנומען דורך קריסטן און יידען האָבען אפילו נישט געפּרובט קעמפען פאַר זייער רעכט. שפּעטער, ווען יידען האָבען אָנגעהויבען אַריינטרעטען איבערן שוועל פונ׳ם מאַגיסטראַט, האָט זיך אָנגעהויבען אַן אַקציע צו פערריכטען די עוולה. און בעת יידען האָבען געהאַט אין שטאָט־ראַט די מעהרהייט איז צושטאַנד געקומען אַן אָפּמאַך וועגען „פּיפטי־פּיפטי“, און צוויי קאָמיסיעס זענען געווען, אַ קריסטליכע און אַ יידישע, וועלכע האָבען רעקאָמענדירט קאַנדידאַטען אויף די וואַקאַנסיעס. אָבער צי האָט מען געזען ס׳איז אַרויסגעשטויסען אַ קריסט פון זיין פערנומענעם פּאָסטען? קיינמאָל נישט; נאָר ווען ס׳האָט זיך געמאַכט צייטווייליג אַרבייט, אָדער ווען ס׳איז פריי געוואָרען אַ פּלאַץ. האָבען יידען געפאָדערט און אַדורכגעזעצט זייער רעכט.

דער פּרינציפּ פון גלייכבערעכטיגונג איז נאָך ווייט־ווייט נישט פערווירקליכט געוואָרען אויף אָט דעם געביט, און די פערהעלטנישען האָבען זיך געביטען, יידען האָבען אין מאַגיסטראַט פערלוירען זייער השפּעה, און מ׳הערט שוין איצט נישט פון די צוויי קאָמיסיעס, און אַ ייד האָט אַן אויסערגעוועהנליכע זכיה, אויב ער קען אַמאָל בעקומען שטאָטישע אַרבייט, וואָס ס׳טרעפט זייער זעלטען — אין רעזולטאַט זענען יידען אַרויסגעשטויסען געוואָרען.

געווען אַ קראַנקען־קאַסע. בשעת די דאָזיגע אינסטיטוציע איז געשטאַנען אויף דעמאָקראַטישע יסודות, איז געווען גאַנץ נאַטירליך, אַז יידען זאָלען האָבען אַ גרויסע השפּעה, ווייל די אַרבייטס־געבערס זענען דאָך כמעט אַלע יידען און די אַרבייט־נעמערס אַ העלפט יידען. האָט מען דאַמאָלס אין דער קאַסע אָנגענומען אַ היפּשע צאָל יידישע דאָקטוירים און בעאַמטע און נאָכדעם ווי די דעמאָקראַטיע איז בעזייטיגט געוואָרען, האָט זיך אָנגעהויבען אַ פּאַמעליכדיגער פּראָצעס פון אַרויסשטויסען די יידישע בעאַמטע און אָנגעשטעלטע. ביי איטליכע נייע פּאָזע פוני׳ם דאָזיגען פּראָצעס פלעגט זיך אויפהויבען אַ שטורם, יעדער האָט צייטענווייז געווירקט טיילווייז, און אַזוי איז די יידישע בעטייליגונג אויסגעשניטען געוואָרען גליידערווייז, ביז זי איז שוין איצט כמעט גלייך זעראָ. פונדעסטוועגען פאַלט נאָך איצט קיין איינציגען יידען נישט איין, צו וועלען אַרויסשטויסען אַ קריסט און פערנעמען זיין פּלאַץ, מ׳האָט שוין פערלוירען די האָפענונג אפילו פון וואַקאַנטע ערטער, מען קלאַמערט זיך נאָך בלויז מיט ציין און נעגל ביי די צוויי־דריי פערבליבענע פּאָסטענס, כדי אַז כאָטש דער אָנדענק פון אַ יידען זאָל פערבלייבען אין יענער אינסטיטוציע, וואָס איז ערשט נישט לאַנג געווען אַ מוסטער פון גלענצענדיגער יודיש־קריסטליכער צוזאַמענאַרבייט!...

מיט עטליכע יאָהר צוריק איז געעפענט געוואָרען ביי אונז די שטאַטישע אויטאָבוס־קאָמוניקאַציע. די גרינדערס זענען געווען אַ גרופּע יודישע יונגע־לייט, זייער קאָנטראַהענט איז געווען דער מאַגיסטראַט מיט דער יודישער מעהרהייט, און אַזוי ווי די קאָנסומענטען זענען אויך געווען ס׳רוב יודען, האָט מען אָפּגעמאַכט, אַז צווישען די בעאַמטענטום און דער דינערשאַפט זאָל הערשען דער פּרינציפּ פון „פּול באַ פּול“.

אינגיכען אָבער האָט די יודישע קאָמפּאַניע נישט געקענט מעהר פיהרען די אונטערנעהמונג, וועלכע איז אַריבער צו קריסטליכע האַלב־אָפיציעלע הענד. פאַריואָס יודען האָבען נישט געקענט פיהרען און קריסטען קענען יאָ, מיט וואָסערע כוחות די אונטערנעהמונג ווערט איצט אונטערהאַלטען — דאָס איז אַן אַנדער סדרה, נאָר אַ פאַקט איז, אַז די יודישע אַרבייט האָט דאָרט אָנגעהויבען כסדר זיך איינקאָרטשען און אויסטריקנען, צום אָנהויב פלעגט מען נאָך פּראָטעסטירען און שרייען, לעצטענס האָט מען שוין אויפגעהערט, ווייל מ׳האָט פשוט מורא, צו לאָזען הערען פון זיך, און ווי די לאַגע זעהט אויס איצט איז גרינג צו זעהן.

יודען זענען די דאָזיגע און ענליכע עוולות נישט מוחל און הערען נישט אויף צו קעמפען פאַר זייער רעכט אויף אַרבייט. דער לאָזונג איבי׳ם דאָזיגען קאַמף איז, אַז מיר זענען גלייכבערעכטיגטע בירגערס און האָבען רעכט, צוגלייך מיט אַלע אַנדערע, צו אָטעמען די לופט פון אונזער פאָטערלאַנד און עסען איהר ברויט, אַרבייטענדיג אויף איהר פאַנאַנדערבוי.

אָבער איבי׳ם דאָזיגען גערעכטען קאַמף האָבען יודען קיינמאָל נישט פערלאַנגט אפילו, אַרויסצושטויסען אַ קריסט פון זיין פערנומענער פּאָזיציע, און אַלע געמיינע און בייזע ליגע רכילותן וועגען דעם ווערען בפירוש אינסצעניזירט, כדי צו פערטומלען די מוחות און פאַלסיפיצירען די ווירקליכקייט.

פּ. ק.

וואָס שרייבט די פראַנצויזישע פּרעסע

דייטשלאַנד פירט אויס איהרס.—פריהער אַן אַנפאַל אויף מזרח און נאָכהער?—די סאָציאַליסטן האַלטן, אַז היטלער איז נאַר... איזאָלירט.—מיר לעבן אין דעם אינטערנאַצ. דזשונגל־וואַלד.—טאַ לאָמיר זיך בעוואָפענען

נאָלאָם פון „ענטראַנסיזשאַן“ שילדערט אַזוי דעם איצטיגען צושטאַנד:

אין אַלגעמיין איז די לאַגע רעגולירט. ענגלאַנד וועט אַבסאָלוט נישט דערלאָזען, אַז דייטשלאַנד זאָל זיך אינסטאַלירען נעגענאיבער איהר פיים צפון־ים און לאַמאַנש קאַנאַל. דאָס איבעריגע געהט איהר שוין נישט אָן. דאָס וואָס וועט איצט געמאַכט ווערען אין רהיין־לאַנד, די פאָרטיפיקאַציעס, וועלכע מען גרייט זיך איצט ראָהט צו בויען בעאונרוהיגען אַבסאָלוט נישט אונזערע ענגלישע שכנים. זיי זעהען גאָרנישט, אַז זיי געבען פרייע הענד היטלערן אין צענטראַל־ און מזרח־אייראָפּע. אַלזאָ, אין אַלגעמיין געלינגט דער דייטשער פּלאַן זעהר גוט. ענגלאַנד ווערט נייטראַליזירט און דערמיט נייטראַליזירט זי אונז אויך. דער פאַנגערמאַניזם וועט קענען אָנהויבען זיין שטורעם אויף מזרח. נאָכהער וועט מען זעהן. וואַרטען און זעהען... אפילו דאָס ערגסטע.

פאַר די סאָציאַליסטען איז נאָר היטלער.... איזאָלירט! — ראָזענפעלד שטעלט זיך אָפּ אויף נעוויל טשעמבערליינס רעדע אין ענגלישען פּאַרלאַמענט אַלס ענטפער היטלערן, וועלכער רעדט וועגען אַ פרידען אויף מערב — דראָהענדיג איהר פסדר דורך זיין אינטענסיווען בעוואָפענען זיך — און רעזערווירט זיך דאָס רעכט צו מאַכען אַ קריג אין מזרח, האָט נעוויל טשעמבערלען דעקלאַרירט אין נאָמען פון ענגלאַנד: דער אייראָפּעאישער פרידען איז אומטיילבאַר!

דאָס איז אַ דעקלאַראַציע, צו וועלכער עס פּאַסען זיך טאַקע גוט די ווערטער, וועלכע עס האָט אַרויסגעזאָגט אידען:

„איך האָף, אַז אַ נישט פּראָוואָצירטער אָנפאַל וועט נישט געשעהען. אָבער איך בין איבערצייגט, אַז דאָס וועט נאָך וועניגער געשעהען, אויב מיר מאַכען קלאָר קענען אונזער שטעלונג“.

דערפון ציהט ראָזענפעלד אין סאָציאַליסטישען „פּאָפּולער“ אַרויס אַזאַ קאָנקלוזיע, וועלכע איז לייידער נישט אינגאַנצען אין איינקלאַנג מיט דער ווירקליכקייט —

היטלער דאַרף זיך אָפּגעבען אַ רעכנונג, אַז ער איז איזאָלירט און הויות די אָפּמאַכער אין לאָנדאָן זעהען פאַר זעהר בריטישע אונטערהאַנדלונגען אין זיין פון אָרגאַניזירען דעם פרידען אויף סאָלידע באַזעס, ווענדעט זיך עס בלויז אין היטלערן זיי צו פערליבטערען....

יאָ, אָבער צי וויל טאַקע היטלער דעם וועלט־פרידען? — דאָס איז דאָך די גאַנצע פראַגע.

* * *

„מיר לעבען אין אַ וויסטען וואַלד, אין אַ דזשונגעל פון ווילדע רויב־חיות“ — שרייבט נעכטען שאַרל מאַראָס אין דער מאָנאַרכיסטישער „אַקסיאָן פראַנסעז“, אין אַ „אינטערנאַציאָנאַלער דזשונגעל“.

דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער האָט זיך געקלאָגט פאַר דעם וואָרט־טרעגער פון די סאָוויעטען (ליטווינאָוו): — האָט מען איהם דען נישט געזאָגט, אַז ביי די דאַרדאַנעלען האָט טערקיי פערלוירען דעם גלויבען אין דאָס נוצען פון די אָפּמאַכען?

דאָס מיינט מען די טובה, וואָס רוסלאַנד זאָל איצט האָבען געטון פראַנקרייך. הויות די ענגלענדער ווייזען אַרויס אַ גרויסע גלייכגילטיגקייט צו דעם רהיין־לאַנד, וועלכער די דייטשען האָבען צוריק מיליטאַריזירט, זאָל טערקיי אויף אַ וואונק פון רוסלאַנד האָבען אָנגענומען אַ בעשלוס צוריק צו מיליטאַריזירען די דאַרדאַנעלען. מען פערשטעהט שוין אַליין, ווי ענגלאַנד וויל נישט לײַדען קיין טערקיש מיליטער ביי די דאַרדאַנעלען. שאַרל מאַראָס שרייבט וועגען דעם ווייטער:

און דער רוס (ביי אַזאַ פאַל איז שוין ליטווינאָוו אַ רוס און נישט קיין „יודען“ — לויט מאַראָס לשון), וועלכער איז דעם טאָג געוועזען ווייציג, האָט נישט געהאַלטען פאַר נויטיג צו ענטפערען, אַז אפילו אין סטאַמבול האָט היטלערס קלאַפּ נישט פערשטאַרקט די בעדייטונג פון די אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען.

אמת אָדער פאַלש, די געשיכטע איז אַ שיינע. לאָמיר דערפון גאָרנישט אַרויסציהען נישט קעגען ענגלאַנד און נישט פאַר רוסלאַנד. לאָמיר בלויז זעהן די מאָראַל דערפון.

אַ לעגענדע לערנט אונז, אַז עס איז מעהר נישטאָ קיין פעלקער־בונד און אַז אַזאַ אינסטיטוציע קאָן גאָרנישט עקזיסטירען מעהר און אַז אַלע ריכטליניען, וועלכע רעגולירען די בעציהונגען צווישען די פעלקער דאַרפען גענומען ווערען ווייטער פון נאָך אַמאָל און פון אָנהויב אָן.

די פעלקער, וועלכע וועלען געבען גוטע ביישפּילען, ביישפּילען פון טרייהייט און פון קאָרעקטקייט, וועלען זיין די איינציגע גוטע אַרבייטער פון דער אָנערקענונג, וועלכע וועט קומען אין די ערשטע יאָהרען פון 21־טען יאָהרהונדערט. דערווייל לאָמיר וויסען ווי מען דאַרף לעבען אין דעם דזשונגעל. לאָמיר אַ סוף מאַכען מיט די סאַנקציעס. און דערווייל לאָמיר זיך בעוואָפענען.

אַלזאָ, נישט קיין שלעכטע פּערספּעקטיווע זעהט דער פיהרער פון די פראַנצויזישע מאָנאַרכיסטען.

י. שקי

לאַיד דזשאָרזש — דער פערטיידיגער פון היטלער׳ן

אַ פראַנצויזישע צייטונג פערנעהמט זיך מיט דער אומפערשטענדליכער ראָלע, וואָס עס שפּילט לאַיד דזשאָרדזש אין דער לעצטער צייט לגבי דעם היטלער דייטשלאַנד. די צייטונג שרייבט:

אַ טייל ענגלענדער פרעהט זיך אינערליך צוליב דעם, וואָס די דעמיליטאַריזירטע סטרעפע איז בעזעצט געוואָרען דורך דייטש מיליטער. דאָס זענען די ענגלענדער, וואָס האָבען זייט דער פערענדיגונג פון דער מלחמה בעגריסט יעדען דייטשען פאָרטשריט און יעדען פראַנצויזישען ריקצוג. איינער פון די ערנסטע ענגלישע פראַנצויזען־שונאים איז לאַיד דזשאָרדזש. ביי יעדער געלעגענהייט בעווייזט ער זיין שנאה צו פראַנקרייך. אין טאָג פון וואָפענשטיל־שטאַנד, דעם 11. נאָוועמבער 1918 איז טשערטשיל, ווי ער אַליין דערצעהלט, געווען צו גאַסט ביי לאַיד דזשאָרדזשען, דעם דעמאָלדיגען ענגלישען פּרעמיער. לאַיד דזשאָרדזש גאַנץ געשפּרעך האָט זיך נאָר געדרעהט אַרום דעם, ווי אַזוי צו שיצען דייטשלאַנד פון די פאָלגען פון דער מפּלה. דאָס האָט איהם אָבער נישט געשטערט אין אַ פּאָר וואָכען אַרום אַדורכצופיהרען וואַהלען אונטער דער לאָזונג: „דער קייזער מוז העגנען, דייטשלאַנד מוז אַלץ בעצאָהלען ביז צום לעצטען פּענס“. דאַן האָט ער נאָך נישט געוואָלט זאָגען זיינע וועהלער, וואָס ער טראַכט אין דער אמת׳ן, און דעריבער האָט ער אַלס דעמאַגאָג, זיי געזאָגט נאָר דאָס, וואָס איז פאַר זיי אין דער נצחון־שטימונג געווען אָנגענעהם צו הערען. איצט אָבער האָט לאַיד דזשאָרדזש פערעפענטליכט אין „פעלקישער בעאָבאַכטער“ פון 4־טען מערץ 1936 אַן אַרטיקעל, וואָס איז אַ הונדערט־פּראָצענטיגע בערעכטיגונג פון היטלערס ברעכען די טראַקטאַטען און פון אָנגריפען פול מיט שנאה קעגען פראַנקרייך. דער אַרטיקעל האָט פערשטעהט זיך, צו דעם ציל צו פערפעסטיגען היטלערן, אַז ער זאָל זיין נישט נאָכגיביג לגבי פראַנקרייך. אין ענגלאַנד האָט לאַיד דזשאָרדזש איצט קיין שום מאַכט אַדורכצופיהרען זיין ווילען, אָבער ער קען אינטריגירען און שרייען אויף געבעלס חשבון. די „שוואַכע דייטשע בעוואָפענונג“. שוין די דאָזיגע בעמערקונג אַליין איז גענוג צו געבען אַ בעגריף וועגען לאַיד דזשאָרדזש פּלוידערייען. ער זיצט אין פּאַרלאַמענט און ווייסט זעהט אויס גאָרנישט וועגען די אַלאַרמירענדע רעדעס, וואָס ווערען דאָרט געהאַלטען צוליב דער סכנה פון די גרויסע דייטשע בעוואָפענונגען, ער ווייסט נישט וועגען דעם שטאַרקערען דייטשען לופטפלאָט, נישט וועגען דעם ענגלישען מעמאָראַנדום אָבער די דאָזיגע בעוואָפענונגען, ווייל דייטשלאַנד איז „שוואַך בעוואָפענט“, זאָל ענגלאַנד אויס ריזיגע סומען, בכדי צו דעריאָגען דייטשלאַנד!! דאָס בעזעצען מיט דייטש מיליטער דייטשען באָדען, מיינט ער, איז נישט צו פערגלייכען מיט דעם קריגערישען מאַרש אויף אַביסיניען. דייטשלאַנד איז נישט די שולדיגע. געבראָכען דעם טראַקטאַט האָט נאָר פראַנקרייך. די שלום־בעדינגונגען, וואָס מען האָט אַרויפגעלעגט אויף דייטשלאַנד זענען אונבאַרמהערציג אַדורכגעפיהרט געוואָרען ביז צו דער גרענעץ פון דער מעגליכקייט — שרייבט ווייטער לאַיד דזשאָרדזש אין זיין אַרטיקעל, — דייטשלאַנד האָט בעצאָהלט צוויי מיליאַרד קאָנטריבוציע. צי פונטען אָדער מאַרק, שרייבט ער נישט. מסתמא מיינט ער פונטען און דאַן שטימט עס נישט מיט דער ווירקליכקייט. ווען די פראַנצויזישע נאַציע וואָלט צוליב דעם קריג און קריגס־לאַסטען אונטערגעגאַנגען, וואָלט דאָס לאַיד דזשאָרדזש׳ן גאָרנישט בעריהרט, אויך צוליב דעם פיל האַרטערען שלום פאַר עסטרייך בעדויערט ער נישט, אָבער דייטשלאַנד ליגט איהם נאָהענט צום האַרץ. ער שטרייכט אונטער די ענטוואָפענונגס־שריט קעגען דייטשלאַנד, וואָס מען האָט רעדוצירט צו 100 טויזענט מאַן. עס איז דאָך אָבער מערקווירדיג, דאָס האָט דאָך דאַן לאַיד דזשאָרדזש אַליין געפאָדערט. צוליב דעם, וואָס ענגלאַנד האָט אַ פּראָפעסיאָנעלע אַרמעע, זאָל אויך דייטשלאַנד האָבען אַזאַ אַרמעע. לויט לאַיד דזשאָרדזש איז פראַנקרייך שולדיג אין דעם נישט געלונגען פון דער ענטוואָפענונגס־קאָנפערענץ. פראַנקרייך האָט אויך פּראָוואָצירט דעם ברוך פון די טראַקטאַטען. עס האָט נישט קיין רעכט צו בעשולדיגען דייטשלאַנד אין רעכטס־ברוך.

בכלל איז דער גאַנצער אַרטיקעל נאָר געשטימט צו רעכטפערטיגען דייטשלאַנד און צו בעשולדיגען פראַנקרייך. אין אַ חוץ דעם האָט ער נאָך דעם צוועק צוצוגעבען מוט די דייטשע פּאָליטיקער: „בלייבט פעסט, גיט נישט נאָך“. דאָ אין ענגלאַנד שטעהט מען פאַר אייך!“.

דערפאַר טאַקע האָט דער „פעלקישער בעאָבאַכטער“ איבער לאַיד דזשאָרדזש אַרטיקעל געגעבען דעם קאָפּ: „דייטשלאַנד איז גערעכט!“ אַז געבעלס פרעהט זיך צוליב אַזאַ פערטיידיגער פון דעם דייטשען ברוך פון די טראַקטאַטען, איז לייכט צו פערשטעהען. ווען פראַנקרייך וואָלט געשטאַנען אין אַ קאָנפליקט מיט ענגלאַנד וואָלט זיך קוים געפינען אַ בעטמאַן־האָלוועג אָדער אַ פריהער פאָן הערטלינג, וואָס זאָל אַרויסטרעטען קעגען ענגלאַנד! אָבער דאָס דריטע רייך האָט געפונען אַ דוד לאַיד דזשאָרדזש“.

יודישער אָפיציר—לייטער פון גאַז־שוץ־דעפּאַרטאַמענט פון דער ליטווישער אַרמעע

קאָוונע (יט״א) לויט אַ בעפעהל פון ליטווישען מלוכה־פּרעזידענט איז אַלס שעף פון גאַז־שוץ־דעפּאַרטאַמענט פון קריגס־מיניסטעריום נאָמינירט געוואָרען דער ייד ד״ר י. סעגאַל.

ד״ר סעגאַל איז אַן אַלטער אָפיציר פון דער ליטווישער אַרמעע. ער האָט זיך אַקטיוו בעטייליגט אין די ליטווישע בעפרייאונגס־קאַמפּען. נאָך דער מלחמה איז ער אויף זיין אייגענעם וואונש דעמאָביליזירט געוואָרען און האָט זיך געווידמעט דער פּעדאַגאָגישער טעטיגקייט. אַ לענגערע צייט האָט ער פערנומען דעם אַמט פון דירעקטאָר פון העברעאישען גימנאַזיום אין ריגע. מיט עטליכע יאָהר צוריק איז ער צוריקגעקומען קיין ליטע, וואו די מאַכט האָט איהם פאָרגעלעגט צוריק אַריינצוטרעטען אין דער אַרמעע. ביז לעצטענס איז ד״ר סעגאַל געווען שעף פון סאַניטאַריאַט אין קאָוונער גאַרניזאָן. איצט האָט ער בעקומען די נייע נאָמינאַציע אויף אַ פּאָסטען, וואָס איז לויט׳ן מיליטערישען עטאַט בעשטימט פאַר אַן אָפיציר אין ראַנג פון אַ גענעראַל.

צוויי חדשים תפיסה פאַר עלילת־דם־העצע

קאָוונע (יט״א) זיבען פּערזאָן, וואָס האָבען פערשפּרייט קלאַנגען, אַז יודען האָבען „צו ריטועלע צוועקען“ צוגעגנב׳עט אַ פּויעריש קינד, זענען דורכ׳ן קאָמענדאַנט פון קרייז פּאָנעוועזש פערמשפּט געוואָרען יעדער צו צוויי חדשים אַרעסט און 50 ליט געלד־שטראָף. אין אַ קאָמוניקאַט פון דער קרייז־קאָמענדאַנטור ווערט פעסטגעשטעלט, אַז דער קלאַנג איז פערשפּרייט געוואָרען צו צוועקען פון אַרויסרופען אונרוהען און אַז דאָס כלומרשט פערלוירענע־געגאַנגענע קינד האָט זיך געפינען אין אַ שכנות׳דיגען דאָרף.

דאס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור

פראפ. וויצמאן צאהלט שטראף פאר איבערשרייטען... אימיגראציע־געזעץ. א קוריאז פון דער א״י ווירקליכקייט.

ירושלים. ד״ר חיים וויצמאן איז בעשטראפט געווארען צו צאהלען איין פונט שטראף. דער דאזיגער קנס איז ארויפגעלעגט געווארען אויף איהם צוליב דעם, וואס ער האט עובר געווען אויף די עמיגראציע־פארשריפטען פון דער א״י־רעגירונג.

ד״ר וויצמאן האט אין לאנדאן געהאט בעקומען א טוריסטען־וויזע קיין א״י אויף דריי חדשים צייט. ער איז אבער אין לאנד אבגעזעצען א קורץ שטיקעל צייט מעהר ווי דאס איז געווען פאראויסגעזעהען אין דער וויזע. ווען ער איז געקומען צום פארט אין חיפה אויף אפצופאהרען קיין לאנדאן, האבען איהם די פארט־בעאמטע פערהאלטען און ערקלערט, אז ער איז געבליבען אומגעזעצליך אין א״י. און דעריבער מוז ער בעשטראפט ווערען לויט׳ן געזעץ. דאס געזעץ זעהט פאר אן ארעסט־שטראף, אדער א געלד־קנס. בעמענדיג אבער אין בעטראכט, אז ער איז נישט קיין געוועהנליכער טוריסט, האט מען איהם בעשטראפט מיט איין פונט געלד־שטראף.

„העולם״ איבערגעטראגען קיין ירושלים.

ירושלים. פון לאנדאן איז געקומען דער שעף־רעדאקטאר פון דער העברעאישער וואכענשריפט „העולם״ משה קליינמאן, וועלכער בעזעצט זיך אין ירושלים און וועט דא ארויסגעבען דעם „העולם״, וואס איז ביזאהער ערשינען אין לאנדאן.

א״י־אראבער קויפען באדען אין עבר הירדן.

ירושלים. ווי מען מעלדעט דעם „הארץ״ פון אמאן, קויפען אראבישע סוחרים פון א״י זעהר פיל פרוכטבאר לאנד אין עבר־הירדן. מיט עטליכע טעג צוריק איז געקומען א בית־לחמ׳ער אראבער קיין אמאן צוזאמען מיט א גפאלאג, כדי צו קויפן באדען אויף וועלכען עס זאלען זיך געפינען מינעראלישע קוואלען.

א צענטראלע פאליציי־סטאציע פארן חיפה׳ער ים־אויסגוס.

חיפה. איינציכען ווערט אין מפרץ־חיפה געעפענט א צענטראלע פאליציי־סטאציע פאר דער גאנצער סביבה, וואס איהר אויפגאבע וועט זיין אבצוהיטען די זיכערקייט פון די דארטיגע נייע ישובים. ביז אהער איז דער ענין געלעגען אין די הענד פון דער פאליציי אין חיפה, וואס פלעגט אהין צושיקען נאר זשאנדארמען. א יודישער פאליציי־קאמיסאר איז בעשטימט געווארען אנצופיהרען מיט דער נייער פאליציי־סטאציע.

דיזענגאף איז אפטימיסטיש געשטימט וועגען דער לאגע אין א״י.

ירושלים. אין א געשפרעך מיט א מיטארבייטער פון „חדשות אחרונות״ האט דיזענגאף ערקלערט, אז ער קוקט אפטימיסטיש אויף דער לאגע פון א״י און עס איז נישטא קיין גרונד פאר וועלכער־נישט־איז פאניק און שרעק אויף ווייטער. דיזענגאף, וואס פערנעהמט איינעם פון די בכבודיגסטע ערטער אין דער א״י־האנדעלס־וועלט, אלט, אז די פראספעריטעט אין א״י איז דעריבער נישט מעהר ווי אנ׳אויפגעבלאזענע און אויך דער קריזיס איז אנ׳אויפגעבלאזענער. דאס אלץ, וואס דא איז פארגעקומען, האלט דיזענגאף איז א נויטיגע און געזונדע ווענדונג אין דער ווירטשאפטס ענטוויקלונג פון א״י.

עפענונגס פראגראם פון מזרח־יריד אין תל אביב.

תל־אביב. עס איז שוין פעסטגעשטעלט געווארען דאס עפענונגס־פראגראם פון מזרח־יריד אין תל־אביב. די עפענונג איז בעשטימט געווארען אויף דעם 30־טען אפריל, 3,30 נאכמיטאג. דעם יריד וועט עפענען מיט א רעדע מאיר דיזענגאף, דער פארזיצער פון ירידים־קאמיטעט. נאכדעם וועט דער מיניסטער פאר קאלאניעס, טהאמאס, האלטען א רעדע דורכ׳ן בריטישען ראדיא אין לאנדאן. נאכדעם וועט דער הויך־קאמיסאר סער וואוקאפ האלטען א רעדע, וועלכע וועט אויך טראנסמיטירט ווערען דורכ׳ן ראדיא.

די ענגלישע קריגס שיפען פערלאזען חיפה.

חיפה. די בריטישע אדמיראליטעט, האט פערארדענט אלע בריטישע מיליטער־איינזשינערען אין חיפה, זיך אומצוקעהרען קיין לאנדאן, און אלע קריגס־שיפען, וואס זענען געשטאנען אין היגען פארט, האבען בעקומען א בעפעהל זיך אומקעהרען קיין אלעקסאנדריען.

הכנסה־שטייער אין א״י?

ירושלים. ווי „חדשות אחרונות״ ווערען געוואהר פון א זיכערער קוועלע, גרייט איצט די רעגירונג צו דאס געזעץ וועגען הכנסה־שטייער און עס איז זעהר מעגליך, אז דאס געזעץ וועט נאך אריין אין קראפט ביז׳ן קומענדיגען אקטאבער.

געבעלס גרינדעט א צייטונג אין א״י

ירושלים. ד״ר רייכערט, דער א״י־פערטרעטער פון דייטשען פראפאגאנדע־מיניסטעריום, האט בעקומען אנ׳ערלויבניש ארויסצוגעבען אין ירושלים א דריי־שפראכיגע צייטונג: אין דייטש, ענגליש און אראביש.

רומענישע אקאדעמיע פאר וויסענשאפט

עהרט אנדענק פון יודישן געלעהרטען

בוקארעשט (יט״א) די רומענישע אקאדעמיע פאר וויסענשאפטען האט אבגעהאלטען א ספעציעלע פייערליכע זיצונג צום אנדענק פון פערשטארבענעם בערימטען רומעניש־יודישען פילאלאג היימאן טיקטין, וועלכער איז ווי יט״א האט שוין מיטגעטיילט, געשטארבען אין נויט און עלענד אין בערלין.

אין דער אנוועזענהייט פון פיל מיטגלידער פון דער אקאדעמיע בראש מיט פראפ. יארגא און מיניסטער ד״ר ביטראר, האט דער פרעזידענט פון דער אקאדעמיע, פראפ. ראדולעסקו פאטרו, געעפענט די הזכרה־זיצונג, ווירדיגענדיג די גרויסע פערדינסטען, וואס דער פערשטארבענער היימאן טיקטין האט געהאט פאר דער רומענישער שפראך וויסענשאפט. א רעפעראט וועגען דער בעדייטונג פון טיקטינ׳ס ווערק האט געהאלטען פראפ. יארגא. די רומענישע וויסענשאפטען־אקאדעמיע האט בעשלאסען צו אסיגנירען 140 טויזענד לעי אויף ארויסצוגעבען די וויסענשאפטליך־ליטעראריש ירושה פון היימאן טיקטין.

גרויסע יוד. פירמע אין מינכען איבער אין ארישע הענד

בערלין. (יט״א) איינע פון די גרעסטע יודישע פירמעס אין מינכען. די מענער־קאנפעקציאנס־פירמע באך, איז איצט איבער אין אישען בעזיץ. די יודישע פירמע האט עקזיסטירט זייט 65 יאהר. די נייע בעלי־בתים פון דער (פירמע האבען א בערגענומען די „געפאלגשאפט״ פון העכער 500 ארבייטער און אנגעשטעלטע, פון וועלכער עס ווערען — ווי געוועהנליך אין אזעלכע פאלען — בעזייטיגט די יודען

עהרען־אווענד פון ארטיסט וואלף זילבערבערג אין לאנדאן

לאנדאן. אין לאנדאן איז פארגעקומען אן עהרען־אווענד פון לאדזער ארטיסט וואלף זילבערבערג.

דער עהרען־אווענד פון דעם ביהנען קינסטלער וואלף זילבערבערג איז פערוואנדעלט געווארען אין אנ׳אמת׳ער מאניפעסטאציע פאר דעם יודישען ווארט. צו דער פארשטעלונג איז געקומען זעהר א גרויסער עולם, וואס האבען ליב יודיש טעאטער, און א גרויסער טייל פון דער יודישער אינטעליגענץ. מיט גאר א גרויסער בעגייסטערונג האט מען אין דעם פיל געפאקטען זאל אויפגענומען דאס בייע טעמפעראמענט פולע שפילען, פון די כאראקטער ראלען, וואס די הויפט קינסטלער פון אבענד, די פרוי דאלסקא און זילבערבערג, האבען פערקערפערט אין דער פיעסע „יענקעל דער שמיד״ פון דוד פינסקי.

איינדרוקספול זענען אויף דעם אווענד געווען די בעגריסונגען צו זילבערבערג׳ן און דער דאלסקא. הי מייקעלזאהן האט אין נאמען פון בן אורי אויסגעדריקט א ווארימען דאנק צו די קינסטלער, וועלכע טראגען ביי אויפצוהאלטען דאס יודישע ווארט אין לאנדאן.

דער בעריהמטער מאהלער מאגע קאץ, וועלכער האט איצט זיין אויסשטעלונג אין באנד סטריט האט זילבערבערג׳ן פרעזענטירט מיט א פרעכטיגען בילד „דריי דורות״ און געזאגט א פאר הארציגע ווערטער: ס׳זענען פערהאן צווייערליי קינסטלער, זאגט קאץ, איינע וואס לעבען פון דער קונסט, און איינע וואס לעבען פאר דער קונסט, מוזען אוועקגעבען זייער גאנץ לעבען צו דעם אידעאל. זילבערבערג און די דאלסקא געהער צו אט די קינסטלער, דער עולם איז געווען בעגייסטערט ווען מען האט אויפגעדעקט דאס בילד, און האבען שטארק אפלאדירט.

דער שריפטשטעלער י. מלאך, וועלכער געפינט זיך איצט אין לאנדאן האט פרעזענטירט זילבערבערג׳ן מיט זיין לעצט ערשינענעם בוך, און דערביי אויך געזאגט א פאר ווארימע ווערטער וועגען די מענשען וועלכע קעמפען פאר דאס יודישע ווארט; וואלף זילבערבערג איז איינער פון די עקשנים, וואס פערלירען נישט זייער מוט, כאטש דאס איז פערבונדען מיט גרויסע אנשטרענגונגען. אין לאנדאן, ווי אויך אין אנדערע גרויסע שטעט, שטעהען אט עקשנים פעסט אויף דעם פאסטען פון דער יודישער קונסט.

מאדאם דאלסקא איז פרעזענטירט געווארען מיט בלומען. ס׳איז געווען זעהר אנ׳אימפאזאנטער אבענד.

ראדיא־ווינקעל

ווער איז געווען דער ערשטער ראדיא־הערער אין פוילען?

אויפרוף צו די עלטסטע פערערגיסטרירטע פוילישע ראדיא־הערערס

דעם היינטיגען חודש ווערט גאנצע צעהן יאהר, זינט דער פוילישער ראדיא עקזיסטירט.

דער פוילישער ראדיא וויל אויסנוצען די דאזיגע געלעגענהייט, כדי אויסצוטיילען בעזונדער די עלטסטע אבאנענטען אין פוילען און ארגאניזירט דעריבער א

אפעל פון די סעניארען פון פוילישען ראדיא

אלע ראדיא־הערערס, וועלכע האבען גענאסען פון ראדיא־אודיציעס נאך פאר׳ן יאהר 1926 און שפעטער זיך פערעגיסטרירט אלס אבאנענטען פון פוילישען ראדיא פאר דעם 1־טען יוני 1926 — ווערען געבעטען וואס פריהער אריינצושיקען תשובות אויף די פאלגענדע פראגען:

1) ווען און וואו האב איך רעגיסטרירט מיין ראדיא־אפאראט (אויפגעבען וועלכען פאסטאמט און די גענויע דאטע).

2) צי בין איך געווען פערעגיסטרירט אלס אבאנענט פון פוילישען ראדיא אהן שום איבעררייס.

3) מיין ערשטער ראדיא־אפאראט און ווי אזוי האב איך איהם מיר פערשאפט.

4) מיין ערשטער איינדרוק פון ראדיא.

5) מיין שטארקסטע איבערלעבונג, וואס איז פערבונדען מיטן ראדיא.

די תשובות דארף מען אריינשיקען ביז דעם 6־טען אפריל (מאכגעבענד איז דער פאסט־שטעמפעל) אויפן אדרעס: פאלסקיע ראדיא, ווארשאווא, מאזאוויעצקא 5. די בריף דארפען ליגען אין פערמאכטע קאפערטעס, אויף וועלכע עס זאל שטעהן אויפגעשריבען: אפעל סעניאראוו פאלסקיעגא ראדיא. צו די תשובות דארף מען צולעגען אלע קוויטעס, וואס מען בעזיצט, קאפיעס פון די ערלויבענישען צו געניסען פון ראדיא־אפאראט, עווענטועל קאפיעס פון אלערליי אנדערע דאקומענטען, וואס האבען א שייכות מיט ראדיא.

האט פערעפענטליכען דעם רעזולטאט פון דעם „אפעל״ וועט פארקומען דעם 16־טען אפריל. פינף עלטסטע אבאנענטען פון פוילישען ראדיא וועלען בעקומען צוגעשיקט פון דער דירעקציע פון פוילישען ראדיא ספעציעלע מתנות.

ווי אזוי קאן מען אויפנעהמען ראדיא־אודיציעס פון אמעריקא

יעדער איינער ראדיא־הערער, וועלכער האט א גוטען אפאראט, טרוימט בסדר וועגען דעם, ווי אזוי ער וואלט געקאנט הערען אודיציעס פון אמעריקאנער ראדיא.

ביז נישט לאנג איז נאך אזוינס נישט מעגליך געווען. איצט אבער, א דאנק די קורצוואליעדיגע ראדיא־סטאציעס און גוטע אטמאספערישע בעדינגונגען קאן מען שוין אט דאס פערגעניגען יא האבען; מען קאן שוין הערען קאנצערטען, וואס ווערען געגעבען אויף יענער זייט אטלאנטישען אקעאנס. עס האנדעלט זיך בשוט אין דעם:

וויל מען הערען קאנצערט פון אמעריקא, מוז מען ווארטען אויף דעם מאמענט, ווען די אייראפעאישע ראדיא־סטאציעס, וואס קענען שטערען צום אויפנעהמען די אמעריקאנער ראדיא־סטאציע צינצינאטי, וועלען אויפהערען צו ארבייטען; נעניסען פון דער בעסטער צייט צום אויפנעהמען די טראנסאטלאנטישע אודיציעס, אנדערש — פרובען אויפנעהמען אמעריקא, אדער אויך צווישען 5 און זעקס אינדערפריה; אנווענדען צום אויפנעהמען א 4־ אדער 5־לאמפעטריגע סופערהעטעראדינע מיט אנ׳אויסערגעוויינליכסטע אנטענע, וואס איז לאנג פון 8 ביז 10 מעטער; רעסטגלייכען האבען אפיסעל געדולד.

די ראדיא־סטאציע צינצינאטי ארבייט אויף א כוואליע פון 428 מעטער און געפינט זיך אויף דער ליניע פון די אייראפעאישע אויפנאהם־סטאציעס, אונגעפעהר צווישען רוים און פאריז, ד. ה. דעמאלט, ווען די ביידע סטאציעס ארבייטען נישט.

ווי עס שיינט זענען די בעסטע בעדינגונגען אויפצונעהמען אמעריקאנער אודיציעס צווישען 5 און 6 אינדערפריה. וואס אנ׳אמת, וויל דער גרעסטער טייל ראדיא־הערערס נאך דעמאלט געשמאק שלאפען, אבער וואס טוט אלץ נישט דער אמת׳ער ראדיא־אמאטאר, כדי צו קענען א זאג טון: „די נאכט האב איך געהערט אמעריקא״ און אזוי נאך ארויסרופען קנאה ביי זיינע בעקאנטע.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאס 11, טעל. 238־02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענד

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 120־93
ספעציאליסט
פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא־אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 9—1

די שוועסטער וואס האט זיך אונטערגענומען איבערצויאגן איהר פיל מאל פערהייראטען ברודער

אין דער צייט ווען טאמאס פ. מענוויל, דער מיליאנערסקער יורש פון דעם אסבעסטאס קעניג, האט אפגעשיקט זיין פערטע פרוי קיין רינא, זי זאל איהם אפגט׳ען, איז זיין יונגערע שוועסטער לאריין, אנטלאפען געווארען מיט קאמילא אלדאא און חתונה געהאט מיט איהם. אלדאא איז איהר צווייטער מאן און שטאמט פון די גרינדער פון דער ארגענטינישער רעפובליק, זיינע עלטערן און ער אליין זענען היבש רייך.

„עס מאכט נישט אויס וויפיל מאל טאמי וועט הייראטען״ — זאל זיך די שוועסטער האבען בעריהמט — „איך וועל איהם אלץ איבעריאגען. ערשטענס, בין איך יונגער, און, צווייטענס, בין איך רייכער״.

און זיכער האט זי בעסערע שאנסען איבערצויאגען דעם ברודער: זי פערמאגט איצט 7,800,000 דאלאר. איהר ברודער האט אויך געקראגען אזא פעטע ירושה, אבער איטליכעס מאל ווען דער ברודער האט חתונה און גט זיך נאכדעם, ווערט זיין פארמעגען קלענער, איינגעשרומפענער. זי פערקעהרט, דערלייגט נישט צו די חתונות און צו די גטין דער באבעט ירושה. אין מאנכע פאלען קען זי נאך מאכען פראפיט פון זיי. פון איהר ערשטען מאן, דזשיי גולד, וואס זיין אמת׳דיגער נאמען איז געווען קלארענס גולד, האט זי קיין גרויסע פראפיטען נישט געקענט מאכען. ער איז געווען ארעם אז די נאכט; פונדעסטוועגען, אז זי האט איהם אנגעקלאגט אויף א גט, האט זי אלס אורזאך אנגעגעבען, אז ער איז זי נישט מפורסם. ער, נעבעך, האט בעטענהט צי האט זי דען געקענט דערנאר־טען פון מיר, דעם ארימען פערדינער, אז איך זאל אויסהאלטען א מיליאנערשע?

די פרוי וואס האט שכל געהאט ארויסצוקריגען ביי טאמי׳ן אזא אדערויף, איז עזאן טיילאר, א מיידעל.

אבער מעהר ווי געצעהלטע 34 טעג האט ער מיט דער טיילאר נישט געלעבט.

זיין ערשטע פרוי, פלארענס יובער, האט מיט איהם געהייראט ווען ער איז 17 יאהר אלט געווען. זיין פאטער איז דעמאלט אין שטאט נישט געווען. ווען דער פאטער האט דערהערט פון זיין זוהנ׳ס חתונה, איז ער געקומען צולויפען און אנגעבאטען דער מיידעל 50,000 דאלאר מזומן פאר א גט. זי האט צוריקגעוויזען דעם אנבאט און אפגעלעבט מיט טאמי׳ן גאנצע צעהן יאהר. דערנאך ווען זי האט שוין געוואלט א גט, האט איהר דער פאטער א סענט נישט געוואלט געבען.

זיין צווייטע פרוי איז געווען זיין פאטער׳ס סעקרעטארין מיס לואיס, פאר אט דעם געלונגענעם שידוך האט איהם דער פאטער צוריק אריינגעשטעלט אין זיין צוואה (פריהער האט ער איהם געהאט אויסגעשלאסען), אבער מעהר ווי א יאהר האט ער מיט איהר נישט געלעבט. אזוי גיך ווי דער מיליאנערסקער טאטע האט צוגעמאכט אנ׳אויג, האט טאמי אפגעג׳גט זיין צווייטע פרוי און חתונה געהאט מיט דער טיילאר באלד ווי ער האט איהר פריהער אפגע׳סילוק׳ט דעם פערטעל מיליאן דאלאר האנטגעלד.

אין 34 טעג ארום האט ער זיך געלאזט פערקנס׳ען צו זיין איצטיגער פרוי, מארסעל עדוארדס.

אין א יאהר ארום האבען די צייטונגען בעריכטעט, אז ער איז פון איהר געזעצליך געשידען. אויפ׳ן דריטען טאג, נאכדעם ווי די נייעס וועגען דעם שיידונג איז געווען אפגעדרוקט, איז געקומען די נייעס אין דער פרעסע, אז ער האט זי צוריקגענומען. מיט דריי חדשים שפעטער איז אין די זעלבע צייטונגען געווען א ידיעה, אז דאס פאר פאלק גט זיך. אבער מיט אכט טעג שפעטער איז געקומען א צווייטע ידיעה, אז דאס פאר פאלק האט זיך איבערגעבעטען. אין פינף חדשים ארום איז שוין געווען אין די צייטונגען, אז טאמי האלט זיך מעהר נישט פעראנטווארטליך פאר די חובות וואס זיין פערטע פרוי וועט מאכען, און אז ער האט שוין אנגעשטעלט אויסצווירקען פאר איהם א גט. איז אוועק א יאהר שטיל און אלע האבען געמיינט, אז דאס פארעל האט זיך שוין איבערגעבעטען נאכאמאל, אבער פאר־אר־יאהרען יוני האט מארסעל געפרובט מאכען אנ׳איבערפאל אויף זיין וואוינונג, און עס האט זיך איהר נישט איינגעגעבען. מיט צוויי טעג שפעטער איז ער אוועק קיין אייראפע, ווען ער איז צוריקגעקומען האט ער ווידער אנאנסירט, אז ער איז נישט פעראנטווארטליך פאר איהרע חובות און פונקט צום חודש איז ער מיט איהר געפאהרען אויף א צווייטען האניג חודש רייזע, אבער אין א האלב יאהר ארום איז זי שוין געפאהרען קיין ריגא. איצט איז מען געווען זיכער, אז עס מיינט א גט. אבער מיט 5 וואכען שפעטער איז ער שוין געווען נאכאמאל מיט איהר ביי זיך אין דער היים. איצט האבען זיי זיך ענדליך געג׳גט, און אפשר — נישט

די פּעסט פֿון אַנטיסעמיטיזם אין נאַצי־דייטשלאַנד

פֿון יעקב לעשצינסקי

די לעצטע בעריכטען וואָס קומען אָן פֿון סאָציאַל־דעמאָקראַטישע קוועלען אין דייטשלאַנד, ברענגען אַ סך יודישען מאַטעריאַל. די דאָזיגע בעריכטען, צונויפֿגעשטעלט פֿון קאָרעספּאָנדענציעס פֿון דייטשלאַנד, שפּיגלען אָפּט זעהר ריכטיג אָפּ די שטימונגען דאָרטען. און אויך דער יודישער מאַטעריאַל גיט אונז אַ זעהר ריכטיג בילד ניט נאָר פֿון דער לאַגע פֿון יודען אין פֿערשידענע טיילען פֿון דייטשלאַנד, נאָר אויך פֿון די בעציהונגען צו יודען פֿון פֿערשידענע קלאַסען. מיר וועלען דאָ געוויזען אַזוינע זאַכען, וואָס האָט פֿאַר אונז אַ געוואַלדיגען אינטערעס, ווייל זיי דעקען פֿאַר אונז אויף די ווירקונג פֿון דער ווילדער היטלער־אַגיטאַציע אויף עלעמענטען, וועלכע מיר האָבען מיט רעכט געהאַלטען פֿאַר שותּפים אין קאַמף געגען דעם היטלער־רעזשים, ווייל זיי ווייזען אונז, ווי אַ טראָפּען צו אַ טראָפּען פֿאַלען די סם־רעדעס אין די נשמות פֿון דער בעפֿעלקערונג און פֿערגיפֿטען סוף כל סוף די מעהרהייט פֿון זיי.

דער קאָרעספּאָנדענט פֿון דער דייטשער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע פֿון בערלין שרייבט אַזוי:

„די יודען־העצע בלייבט ניט אָהן איינפֿלוס אויף די מאַסען. לאַנגזאַם, אָבער מען ווערט אַנגעשטעקט פֿון געדאַנקען, וועלכע מען האָט פֿריהער אויסגעלאַכט. צוערשט לייענט מען דעם „שטירמער“ פֿון נייגעריגקייט, שפּעטער שוין מיט אינטערעס און סוף כל סוף בלייבט עפּעס שטעקען פֿון דעם שמוץ. מען מוז זאָגען, אַז דאָס דייטשע פֿאָלק איז פֿון נאַטור ניט שלעכט, אויב יודען קענען נאָך אַרומגעהען אין גאַס און ווערען ניט גע־מאָרדעט“.

דער לייפּציגער קאָרעספּאָנדענט שרייבט:

„מען מוז מודה זיין, אַז דער אַנטיסעמיטיזם האָט פֿערכאַפּט גרויסע פֿאָלקס־מאַסען, די אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע ווירקט סוף כל סוף אויך אויף קריטיש־דענקענדע מענשען. מען איז געגען שטרייכער'ן, אָבער מ'האַלט, אַז היטלער האָט גוט געטון, וואָס ער האָט אָפּגעשטופּט די יודען פֿון זייערע הויכע פּאָזיציעס. אַפֿילו אַרבייטער, וואָס זענען אַבסאָלוט געגען פּאָגראָמען, זאָגען: אין דער רעפּובליק האָבען יודען פֿערנומען צו הויכע פּאָס־טענס“.

א צוייטער קאָרעספּאָנדענט פֿון לייפּציג שרייבט:

„דאָס דייטשע פֿאָלק דאַרף רעגירט און געפֿיהרט ווערען פֿון דייטשען — אַזוי האַלטען איצט אַלע. אַלע זענען איצט מסכּים, אַז יודען דאַרפֿען ניט פֿערנעהמען קיין מלוכה־שטעלעס.“

א דריטער קאָרעספּאָנדענט פֿון לייפּציג דערצעהלט, אַז גראָד אין דער דאָזיגער שטאָט איז שווער אַנצורעדען די אַרבייטער, אַז די יודען זענען דער אומגליק פֿון דייטשלאַנד, ווייל די אַרבייטער ווייסען צו גוט, אַז דער יודישער אַרבייטסגעבער איז נאָכגעביגער און צוגעלאָזענער.

דער קאָרעספּאָנדענט פֿון בייערן שרייבט, אַז אַ סך דייטשען, וואָס זענען ניט קיין נאַציס, האַלטען פֿונדעסטוועגען, אַז יודען קענען ניט האָבען די אייגענע רעכט וואָס די דייטשען.

עס זענען פֿערהאַן קאָרעספּאָנדענטען, וועלכע מאָלען דאָס בילד אַ ביסעל ליכטיגער און ברענגען זעהר אינטערעסאַנטע פֿאַקטען, וואָס בעווייזען, אַז די בעפֿעלקערונג געהט דווקא צו דעם יודען אין געשעפֿט, אַז דאָס האַנדלען מיט דעם יודען און דאָס קויפֿען און פֿערקויפֿען דעם יודען זיצט כמעט אין בלוט פֿון דייטשען פֿאָלקס־מענש. אָבער אַפֿילו די דאָזיגע אָפּטימיסטישע קאָרעספּאָנדענטען גיבען צו,

אַז „אין אַלגעמיין האָט זיך די נאַציס איינגעגעבען אויסצוגראָבען אַ טיפֿען אָפּגרונד צווישען יודען און ניט־יודען. איצט ווייסען אַלע, און אַלע האַלטען, אַז יודען זענען אַנ'אַנדער ראַסע“.

דער זעלבער קאָרעספּאָנדענט דערצעהלט, אַז מיט דער פּאָגראָם־העצע זענען אַפֿילו אַ סך נאַציס ניט מסכּים, ער גיט אויך צו, אַז היטלער'ס פּאַרטיי חברים געהען נאָך איצט שטילערהייט צו יודישע דאָקטוירים.

דער קאָרעספּאָנדענט פֿון פֿראַנקפֿורט־אַם־מאַין בעשרייבט אַזוי די שטימונג ביי די פֿראַנקפֿורטער יודען:

„די יודען זענען שרעקליך דערשלאָגען, אַב־סאָלוט פֿערצווייפֿעלט. מען האָט שוין טיף אין האַרצען ביי זיי געפּועל'ט, אַז מען איז אין דייטשלאַנד אין דער לאַגע פֿון אַ נידעריגער ראַסע און מ'פֿערשליסט זיך פֿרייוויליג אין געטאָ, אַפֿילו דעמאָלט ווען עס איז גאָר ניט נויטיג. עס וועט שוין קיינמאָל אַנדערש ניט ווערען, זאָגען די יודען, און פֿאַלען אַריין אין אַ מרה־שחורה און פֿער־צווייפֿלונג“.

פֿון די אַלע געבראַכטע ידיעות קען מען מאַכען איינציגע שלוסען. ערשטענס, אַז עס שטעקט אַ גרויסער אמת אין דעם וואָס מען זאָגט, אַז מען וואַרפֿט בלאָטע אויף אַ מענשען, מוז זיך עפּעס צוקלעפּען. פֿון דער גערייכטער, שמוציגער היטלער־בלאָטע, מיט וועלכער ער פֿערוואַרפֿט דאָס גאַנצע יודישע פֿאָלק, האָט זיך, ווייזט אויס, ניט ווייניג שוין צוגעקלעפּט צום דייטשען פֿאָלק. צווייטענס, אַז עס איז פֿאָרגעקומען אַ טיפֿע ענדערונג אין דער בע־ציהונג צו יודען אַפֿילו אין די אַרבייטער־קרייזען. אויך אין דער דאָזיגער וועלט בעטראַכט מען שוין דעם יודען ניט נאָר ווי אַנ'אַנדערען, נאָר אויך ווי אַ פֿרעמדען, וועלכער קען ניט פֿערטענדירען אויף אַ גלייכען אָרט מיט'ן דייטש אין דער דייטשער מלוכה.

דערזעלבער בעריכט פֿון דער דייטשער סאָציאַל דעמאָקראַטיע ברענגט אינטערעסאַנטען מאַטעריאַל וועגען פֿערפֿאָלגונגען און פּייניגונגען.

אָט איז אַ ביישפּיל. אין אַ סך קליינע שטעט לעך, ווען ס'קומט אָן אַ נייער נומער „שטירמער“, ווערט מאָביליזירט די גאַנצע היטלער־יוגענד און מיט גרויס פּאַראַד און מיט מוזיק ווערט דער נומער אַרויסגעהאָנגען אויב'ם „שטירמער“־קאַסטען. בעת מעשה רופֿט דער פֿיהרער אויס: „אַ טויט די יודען! אַרויס די יודען!“ און דער עולם כאַפּט אונטער און פֿערהילכט די גאַסען מיט'ן „טויט די יודען“!

אָט די אינקוויזיציע חזר'ט זיך איבער יעדע וואָך, און די יודען פֿון שטעטעל ווייסען שוין, אַז אין דעם דאָזיגען טאָג איז בעסער צו זיצען בעהאַלטען אין דער היים, זיך ניט ווייזען אין גאַס און ניט האַלטען אָפֿען דאָס געשעפֿט.

די קאָרעספּאָנדענטען פֿון סאָציאַל־דעמאָקראַטישען בעריכט דערצעהלען, אַז אין די קרייזען פֿון דער דייטשער אינטעליגענץ איז פֿאָרגעקומען אַ איבערברוך, און אַ סך פֿון זיי רעדען מיט עקעל און פֿעראַכטונג וועגען די יודען־פֿערפֿאָלגונגען. אָבער אויך דאָ שטרייכען זיי ווידער אונטער, אַז מען איז געגען פּאָגראָמען, אַפֿילו געגען באָיקאָט. אָבער פֿאַרדעם, אַז יודען זאָלען ניט פֿערנעהמען קיין מלוכה־שטעלעס, זאָלען ניט זיין קיין פּראָפֿע־סאָרען און בכלל זיך ניט מישען אין פּאָליטישען און קולטורעלען לעבען פֿון דייטשען פֿאָלק.

פֿאַר דער יוגענט ווייזט זיך איצט אויס, אַז די יודען האָבען זיך בערוהיגט, ווייל די אָפֿענע רדיפֿות און בעליידיגונגען האָבען זיך פֿערקלענערט. מען מיינט דעריבער, אַז יודען האָבען אָפּגעשטעלט דעם אויספֿערקויף פֿון זייערע געשעפֿטען. עס איז אָבער גאָר ניט אַזוי. עס מאַכט, פֿערקעהרט, דעם איינדרוק, אַז יודען נוצען אויס דעם מאָמענט, כדי אָפּצוזעצען די געשעפֿטען ביי רוהיגע בע־דינגונגען און דעריבער פֿאַר בעסערע פּרייזען. דאָס אויפֿגעבען פֿון יודישע געשעפֿטען געהט ווייטער.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פֿון טאָג)

איינער, וואָס איז נאָר וואָס אַרויסגעלאָזען געוואָרען פֿון אַ קאָנצענטראַציע לאַגער האָט דערצעהלט זיינע פֿריינט ווי וואונדערפֿול ער האָט דאָרט פֿערבראַכט די צייט, אַזן אַלערליי שפּילען און אין דער וואונדערבאַרער ביבליאָ־טעק.

— אָבער זאָגט אונז. — האָט מען איהם געפֿרעגט, — ווי קומט עס וואָס אייער נאָז איז צעבראָכען און אייער אַראָפּגעריסען?

— שאַ! — האָט ער געענטפֿערט — דאָס איז בלויז גרויל־פּראָפּאַגאַנדע...

* * *

אין כעלם האָט אַמאָל אויסגעבראָכען אַ פֿייער אין מיטען דער נאַכט. שטעהט איינער און פּאַטשט אין די הענט אַריין און חאַלט אין איין איבער'חזר'ן: „דאַנקען גאָט!“ פֿרעגט מען איהם, וואָס ער פֿרעהט זיך אַזוי, די גאַנצע שטאָט קאָן דאָך אוועק מיטן פֿייער? זאָגט ער:

— ווען ניט דאָס פֿייער, ווי וואָלט מען געזעהן אין אַזאַ פֿינסטערער נאַכט צו לעשען?

* * *

א. — דו זאָגסט דאָך תּמיד, אַז דיין פֿרוי איז אַ גוטע, טאָ זאָג מיר, ווי קומט דאָס, וואָס נעכטען האָט זי דיך אָפּגעגאָסען מיט אַ טאָפּ וואַסער?

ב. — כ'וועל דיר זאָגען: דאָס וואַסער איז געוועזען וואַרעם און אין שטוב איז געוועזען קאַלט.

דאָס לעבען אין וואַרשאַ

(טעלעפאָנישע ידיעות פֿון דער הויפּט־שטאָט)

אויב אַ לאָקאַטאָר מאַכט אויף איי־גענעם חשבון אַנ'עלעקטרישע אינ־סטאַלאַציע, האָט ער רעכט צו פֿערלאַנגען צוריק די קאָסטען

צוליב די ניט קלאָרקייטען אין די פֿאַלען ווען לאָקאַטאָרען מאַכען אַליין אויף אייגענע קאָסטען אַנ'עלעקטרישע אינסטאַלאַציע, און צי האָבען זיי רעכט צו פֿאָדערן צוריק די קאָסטען בעת אַרויס־ציהען זיך פֿון דער דירה, מאַכט מען אויפֿמערקזאַם, אַז אין די דערמאָנטע פֿאַלען האָט דער לאָקאַטאָר דאָס רעכט, צו פֿאָדערן צוריק די קאָסטען.

פֿערביסענער ענדעקישער יודען־פֿרעסער פֿערמשפּט אויף 6 חדשים תּפיסה

פֿאַרן גראָדנער געריכט איז געשטאַנען אַנ'ענדע־קישע „שישקע“ פֿון גראָדנע מיכאל בועלגיעק.

ער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אין בעליידיגען די רעגירונג. אויף אַ פֿערזאַמלונג פֿון די ענדעקעס, האָט ער אויסגעשריגען: „מיט פּוילען רעגירען די יודען!“ „אַלע פּוילישע גענעראַלען זענען יודען!“ „ניט פּילסודסקי האָט געמאַכט אויפֿלעבען פּוילען, נאָר חאָמאָן דמאָווסקי!“ א. אַנד. אַזעלכע „פּערל“

אויפֿן פּראָצעס האָט ער ניט געלייקענט, פֿער־קעהרט, אין געריכטס־זאַל האָט ער כסדר געמאַכט פֿערשידענע ענדעקישע אויסרופֿען. צווישען אַנ־דערען, האָט ער געזאָגט, אַז „די פֿרויען פֿון די מי־ניסטאָרען און די מיניסטאָרען אַליין זענען אַלע יודען“.

דער ריכטער האָט דעם „גרויל“ פֿאַר זיין ניט אַנשטענדיגער אויפֿפֿיהרונג אין געריכט בעשטראָפֿט אויף 3 טעג אַרעסט און בעפֿוילען תּיכף צו אַרעס־טירען.

נאָך דעם אורטייל, האָט דאָס געריכט איהם פֿער'משפּט אויף 6 חדשים אונבעדינגטען אַרעסט.

צאָהל גנבות אין וואַרשאַ פֿערקלע־נערט זיך

צוליב די אַרעסטען פֿון די פּאַסערס

לויט אַ סטאַטיסטיק, האָט זיך די צאָהל גנבות אין וואַרשאַ שטאַרק פֿערקלענערט. דאָס ערקלערט זיך דערמיט, וואָס די לעצטע צייט האָט די פּאָליציי געכאַפּט „רוימען“ די פּאַסערס און היות ווי די גנבים האָבען ניט קיין „אָפּנעהמער“, האָט זיך געמינערט די צאָהל גנבות.

געפֿעלשטער טיי

מיטריקענט געניצטען טיי און מ'פֿער־קויפֿט עס פֿאַר גוטען

די אַפּראָוויזאַציע־מאַכט האָט בעקומען ידיעות, אַז מאַנכע צוקערניעס טריקענען איבער די טיי. נאָך דעם ווי די טיי ווערט אויפֿגעבריהט און ס'ווערט אָפּגעגאָסען דער עסענץ, ווערט דער טיי געטריקענט און דאַן צוגעמישט מיט שלעכטע סאָרטען און ווערט דאַן פֿערקויפֿט און זעקעלעך, וואָס ווערט פֿערקויפֿט אויף דער פּראָווינץ פֿאַרן ערשטען סאָרט.

די אויפֿזיכטס־מאַכט וואָרענט דעריבער, אַז די, וואָס וועלען טריקענען טיי, וועלען שטרענג בע־שטראָפֿט ווערען.

גרויסער לוקסוס - בנין פֿון אַ באַנק־ראָטירטער באַנק ווערט געשטעלט אויף אַ ליציטאַציע

קומענדיגען חודש ווערט געשטעלט אויף אַנ־עפֿענטליכע ליציטאַציע דאָס הויז פֿון דער באַנקראָ־טירטער האַנדעלס - באַנק אין לעמבערג. דער לוקסוס־בנין געפֿינט זיך אין וואַרשאַ אויף דער סענאַ־טאָרסקאַ 42, ווערט געשאַצט אויף אַ סומע פֿון 964 טויזענד זלאָטעס, די ליציטאַציע קומט פֿאָר דעם 27־טען ה. ח.

הויז - בעזיצער געגען דער בוי - בע־וועגונג

די לעצטע צייט פֿערמעהרען זיך אַלץ וואָס מעהר די צעמלען פֿאַר די טויערען וועגען לידיגע וואוי־נונגען. מעהרסטענטייל זענען דאָס 4 און 5 שטוביגע וואוינונגען פֿון וועלכע די לאָקאַטאָרען ציהען זיך צוליבן קריזיס אַריבער אונטער דער שטאָט.

אין שייכות דערמיט, האָבען די הויז־בעזיצער פֿעראייניגען אויף דער פּראָווינץ אָנגעהויבען אַנ'אַקציע געגען דער בוי־בעוועגונג.

ר. מלאַד

דאַן־דאַמינגאַ

ראָמאַן

52

נאָכדרוק אין אַ טאָג - צייטונג, אַפּילו טיילווייז — פֿערבאָטען.

פֿאַר די ביידע לענדער: נאָרד־אַמעריקע און ענגלאַנד האָט די אויסשטעלונג געהאַט אַ גרויסע פּאָזי־טיווע בעדייטונג, פֿאַר זיי איז עס ניט געווען קיין פֿראַגע פֿון פּאַראַדען און מאַניפֿעסטאַציעס, פֿאַר זיי איז די אויסשטעלונג געווען פֿון רעאַלען בעטייט. זיי זענען געקומען בעוואָפֿענט צו דער אויסשטעלונג, ווי צו אַ שלאַכט, פֿערטאַפּען עקאָנאָמישע פּאָזיציעס אין לאַנד. אָדער נאָך מעהר: איינער דעם אַנדערען אַרויסשטופּען פֿון דעם בעקוועמען גאָלדענעם בעט וואָס הייסט בראַזיליע.

נאָרד־אַמעריקע האָט געהאַט אַ בעזונדער כּוונה צו זיין שטאַרק פֿערטראָטען אויף דער דאָזיגער אויס שטעלונג און דערמיט אַביסעל אַראָבצודריקען דעם קאָפּ פֿון ענגלאַנד. אַמעריקע האָט זיך נאָך דער מלחמה געוואָלט אַריינשפּאַרען אין די לענדער פֿון איהר קאָנטינענט, וואָס איז צעהנדליגער יאָהרען געווען בעהערשט פֿון ענגלאַנד. דאָס וועלען אַריינ־דרינגען פֿון אַמעריקע איז שטאַרק נוגע געווען ענג־לאַנד און זי האָט זיך בעמיהט מיט אַלע מיטלען דעם קאָמערציעלען אַנגריף צוריקצוזוואַרפֿען. זי האָט זיך דעריבער געקענט ריכטען, אַז די פֿעראייניגטע שטאַטען פֿון צפֿון־אַמעריקע וועלען זיין שטאַרק פֿערטראָטען אויף דער אויסשטעלונג, האָט זי שוין בעמיהט זיך איבערצושטייגען. אַזוי איז אָנ־געגאַנגען אַ געוואַלדיגער געיעג צווישען די צוויי לענדער, די צוויי חתנים, וואָס שמייכלען צו איין כּלה.

בראַזיליע אַליין איז געווען גאָר יום־טובדיג און אויפֿגעהייטערט, כמעט אַלע שטאַטען פֿון איהר לאַנד זענען געווען בעזונדער פֿערטראָטען, סיי דורך בעזונדערע פּאַוויליאָנען, סיי אין דעם אַלגעמיינעם נאַציאָנאַלען בנין. די גרעסטע סוחרים האָבען זיך בעטייליגט, וואָכען פֿריהער האָבען אַרטיסטען זיך געגרייט און דעקאָרירט. ס'האָט געזאָלט זיין אַ גע־הויבענער מאָמענט פֿאַר בראַזיליע צו ווייזען דער וועלט איהר רייכקייט און פּראָגרעס.

לגבי איהרע שכנים די דרום־אַמעריקאַנישע מדינות האָט זי זיך טאַקע אַרויסגעוועהן מיט איהר עשירות, מוסטערען פֿון איהר פֿיין־האָלץ, מיט איהר גומע, מיט איהר זילבער, גאָלד מינעראַלען און מיט איהרע פֿעלד־פּראָדוקטען און פּלאַנטאַציעס. אַפֿילו מיט איהר אינדוסטריע. די שטאַטישע אינ־סטיטוציעס האָבען אויך ניט פֿערפֿעהלט זיך פֿאַר צושטעלען: די דעפּאַרטאַמענטען פֿון פֿייער לעשער מיט זייערע נייע, מאָדערנע לעש־מאַשינען, די שפּיטאַלען מיט זייערע כירורגישע אַפּאַראַטען, די פּאָליציי מיט נייע טורמע־וועגנער, אַפֿילו די גאַ־סען־רייניגער האָבען זיך מיט עפּעס נייעס אַרויס־געוויזען.

חוץ דעם זענען געקומען די מאָדערנסטע כלי־זיין, וואָס בראַזיליע האָט זיך איינגעשאַפֿט. די מיליטערי'שע מכשירים זענען שוין געווען אַ ביסעל היפּש לעך אויסגעשטעלט און האָבען געוואָלט רייסען די אויגען. נאָר אין דעם פּרט איז די הויפּט־מחותּנת־טע ניט געווען קיין אויסנאַהם, ווייל דער פּאַוויליאָן פֿון איטאַליע, פֿון פּאָרטוגאַל און פּאַראַגוויי האָבען אויך אויסגעשטעלט די נייעסטע כלי־זיין און דאָס האָט געזאָלט זיין אַנ'אָנצוהערעניש די אַלע אַנדערע מלוכהלעך: נאַט און זעהט!

בראַזיליע האָט אויך אויף דעם פּלאַץ פֿון דער אויסשטעלונג געעפֿענט דעם נאַציאָנאַלען בנין. אַ פּאַוויליאָן, וואָס האָט לויט דעם פּלאַן געזאָלט בלייבען שטיין אויף תּמיד אַלס אַ פּלאַץ פֿאַר יום־טובים און פֿייערליכקייטען.

די געביידע, וואָס האָט געהייסען „פּאַוויליאָן דאָס פּיעסטאַס“, איז באמת געווען די שענסטע און מאַסיווסטע געבוי פֿון דער גאַנצער אויסשטעלונג. דער צוגאַנג צו דעם פּאַוויליאָן איז געווען פֿון אָפֿענעם ים. הונדערטער לאָמפּען האָבען ביינאַכט דורך פֿאַנטאַסטישע אָבאַזשורען געוואָרפֿען אויף איהר וואַסער ליכט. דער קופּאָל איז געווען ווי אַ טונקעלער טורעם אויסגעזעצט מיט דימענט־שטיינער. דאָס זענען געווען מאָזאַיק־שטערנדלעך, וואָס האָבען זיך געשפּילט ביי טאָג מיט די שטראַהלען פֿון דער זון און ביינאַכט זיך געריצט מיט'ן פֿאַרביגען שיין פֿון די רעפֿלעקטאָרס.

אינדרויסען פֿאַר דעם פּאַוויליאָן איז געווען אַ גרויסע ביהנע און דאָרטען האָבען כסדר די מו־ניציפּאַלע אָדער מיליטערישע אָרקעסטערס געשפּילט און אָנגעגאָסען מיט יום־טוב די טויזענדער, טויזענ־טער מענשען, וואָס האָבען טאָג און נאַכט בעל־שטראָמט דורך דער אַוועניע ריאָ־בראַנקאָ צו די צוויי העלע טורעם־טויערען ביים אַריינגאַנג צו דער „עקזיבוסיאָן“.

ביינאַכט האָט דער פּלאַץ אויסגעזעהן, ווי אַ פֿערכישופֿט אינזעל. אַלערליי העל־ליכט־וואַרפֿער האָבען פֿון די קיגעס־שיפֿען געוואָרפֿען פֿאַנטאַסטישע פֿאַרבען אויף די העלע בנינים. די גאַסען אַרום האָבען זיך געטונקען אין ליכט און די ליכט־פֿאַסען זענען צוריקגעפֿאַלען אויף די כוואַליעס און עס. האָט אויסגעזעהן, ווי ריזיגע זיילען פֿון גאָלד לאָזען זיך אַראָפּ צו די אָפּגרונטען פֿון ים.

לכבוד דער אויסשטעלונג האָט זיך די הויפּט־שטאָט — ריאָ־דע־זשאַנייראָ — געבאָדען אין פּאַ־ראַדען.

די מיליטערישע עסקאַדראָנען האָבען אַרומ־שפּאַציר'ט איבער די גאַסען אויסגעפּוצט און אויפֿ־געשלייערט. זיי האָבען אַראָפּגעוואָרפֿען פֿון זיך די געל־גרינע כאַקי־אַנטועכץ און צוריק אַרויפֿגע־צויגען די פֿייערליכע מונדירען. אַלע הייזער פֿון דער שטאָט האָבען זיך געטונקען אין פֿעהנער און גירלאַנדען. אַלע האָטעלען זענען געווען פֿערנומען, די שיפֿען, וואָס זענען צוגעפֿאָהרען צו די ברעגען פֿון שטאָט, האָבען מיטגעבראַכט טויזענטער אויס־לענדער.

דער אַלגעמיינער עולם האָט אָבער אויפֿגענו־מען די אויסשטעלונג קאַלט און אומצופֿרידען.

דאָס לאַנד, וואָס איז געווען געדריקט, האָט אונטער דער לאַסט פֿון נייע אָפּצאָהלונגען, וואָס איז געווען אַ סיבה פֿון דער אויסשטעלונג, אָנגעהויבען נאָך מעהר איינצושרומפּען. נייע שטייערען און נייע חובות זענען געווען די ערשטע רעזולטאַטען פֿון יום־טוב.

דערצו נאָך איז די אויסשטעלונג אויסגעפֿאַלען אויף אַנ'אומגליקליכער צייט פֿאַר'ן לאַנד.

מיט אַ שטיקעל צייט צוריק, איידער די אויס שטעלונג, האָט זיך געעפֿענט, זענען אויסגעפֿאַלען וואַהלען פֿאַר אַ נייעם פּרעזידענט.

פּרעזידענט־וואַהלען צייכענען זיך אויס מיט דער געהעריגער רוהיגקייט און בירגערליכען ישוב־הדעת.

די שטימען פֿון פּשוטען פֿאָלק ווערט ווייניג גע־בוימען אין אַכט. מיט דער שטימע, צי אָהן דער שטימע ווערט דער גורל פֿון בראַזיליע'ס הערשאַפֿט בעשטימט ערגעץ אַנדערש, אין די קאַבינעטען פֿון פּרעזידענטס פּאַלאַץ אויף קאַטעט, און ניט אין די שטים־קאַסטענס אין טאָג פֿון די וואַהלען.

דער אַוועקגייענדיגער פּרעזידענט בעשטימט שוין פֿון פֿריהער זיין „יורש עצר“, ער טרעט איהם אָפּ די שטול אויף פֿיר יאָהר, כדי דערנאָך זאָל ער געזעצליך ווידער קענען זיך אַרויפֿזעצען אויף דעם כסא־המלוכה...

(פֿאָרטזעצונג קומט)

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבן

נייער פאָלקסבלאַט

מיטוואָך, 1 ט' ניסן תרצו

אַפּריל
זון-אויפגאַנג 5.53
זון-אונטערגאַנג 6.10

פּראָצעס פון די לאָדזשער באָמבעז-וואַרפער

הויבט זיך היינט אָן אין לאָדזשער קרייז-געריכט

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זיצען 27 אָנגעקלאָגטע ענדעקעס

היינט הויבט זיך אָן אין לאָדז דער פּראָצעס געגען 27 אַנטיילנעהמער אין די באָמבען-אַטענטאַטען, וועלכע זענען אויסגעפיהרט געוואָרען אין פערשידענע פונקטען פון דער שטאָט. דער פּראָצעס קומט פאָר אין לאָדזער קרייז-געריכט. פאָרזיצער פון געריכט וועט זיין ריכטער וויעזשביצקי, בעשולדיגען וועט פּראָקוראָר קאָמאַראָווסקי. אַלס פערטיידיגער וועלען אַרויסטרעטען די ענדעקישע אַדוואָקאַטען: קאָוואַלסקי, שווירהלער, קליקאַר, באַראָווסקי, רעמבעלינסקי א. א.

דער פּראָצעס האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פערינטערעסירונג נישט נאָר אין לאָדז, נאָר אויך אין גאַנץ פּוילען. ס'ווערען ערוואַרט פאָרשטעהער פון אַ גרעסער צאָהל וואַרשעווער צייטונגען.

צוליב דער גרויסער צאָהל בעשולדיגטע איז די בעשולדיגונגס-באַנק פערגרעסערט געוואָרען. אויך די פּרעסע-פאָרשטעהער וועלען בעקומען אַנדערע ערטער ווי געוועהנליך. דער פּראָצעס וועט דויערען פון 4 ביז 5 טעג.

בראָש פון די 27 אָנגעקלאָגטע שטעהען נאַפּאָלעאָן שעמיאַשקאַ, עוואַריסט זוויעזשעוויטש און סטאַניסלאַוו אַגורעק. די דאָזיגע דריי אָנגעקלאָגטע ווערען בעשולדיגט אין אָרגאַניזירען טעראָריסטישע גרופּען. די איבעריגע, אַז זיי האָבען געהערט צו די דאָזיגע גרופּעס, וועלכע האָבען געהאַט דעם ציל

אַדורכצופיהרען באָמבען-אַטענטאַטען אויף יודישע געוועלבער

דער היינטיגער פּראָצעס נעהמט אַרום 2 פאַלען פון אונטערוואַרפען באָמבעס: אויף זאַווישאַ 24 און אויף פּיעטריקאָווער 33.

דער פערלויף פון די צוויי אַטענטאַטען איז געווען פאָלגענדער: דעם 18. יאַנואַר אַרום האַלב 8 אַ זייגער אין אָוונט האָט זיך אין דער אומגעגענד פון באַלוטער מאַרק דערהערט אַ שטאַרקע דעטאָנאַציע. ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז די דעטאָנאַציע ענטשטאַנען צוליב דעם אויפרייס פון אַ פּעטאַרדע, וואָס איז געוואָרפען געוואָרען אויף דעם געשעפט פון בלומע באַראָוויעצקאַ אויף דער זאַווישאַ 24, וועלכע איז אויך די איינענטימערין פון דעם הויז, אין וועלכען דאָס געשעפט געפינט זיך.

צוליב דעם, וואָס אין דער צייט איז אין יענער געגענד געווען אַ שטאַרקער שפּאַציר, איז צווישען די דורכגעהער ענטשטאַנען אַ פּאַניק. צום בעדויערען האָט דער אויפרייס פון דער פּעטאַרדע געבראַכט אויך פאַטאַלע פאָלגען און געמליך: 4 פּערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען, הערונטער דער 15-יעהריגער קאַראָל באָזשענצקי, אַ זוהן פון אַ שוסטער פון דער זאַווישאַ 15. דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר פון דער פּאָגאָטאָוויע האָט פעסטגעשטעלט ביי באָישענצקין שווערע געפעהרליכע פערלעצונגען און איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

ווי שטאַרק דער אויפרייס איז געווען, בעוויזט דער פאַקט, אַז באָזשענצקי, וועלכער האָט געוואָלט אַריינגעהען אין געשעפט אין **מאָמענט, ווען די פּעטאַרדע איז געוואָרפען געוואָרען** און האָט זיך שוין געפינען אויף דער שוועל, איז פון דער עקספּלאָזיע מיט קראַפט צוריק אַרויסגעשלייהערט געוואָרען ביז צום רינשטאָק. פון דעם אויפרייס זענען אין הויז זאַווישאַ 24, ווי אויך אין שכנ'ישען דריי-שטאָקיגען הויז אַרויסגעפאַלען עטליכע צעהנדליג שויבען.

דער צווייטער אַטענטאַט איז פאָרגעקומען דעם 27. יאַנואַר אויפן געשעפט פון שמואל ווינטער, פּיעטריקאָווער 33:

פאַר 7 אין אָוונט, אײדער מ'האָט געשלאָסען דאָס געשעפט האָבען זיך אין געוועלב געפונען דער זוהן פון געשעפטס-אינהאַבער און 2 עקספּעדיענטקעס, אין אַ געוויסען מאָמענט זענען אין געוועלב אַריינגעקומען 3 פערשוינען, וועלכע האָבען געוואָלט עפּעס קויפען, זיי האָבען אָנגעקוקט פערשידענע זאַכען, אָבער האָבען גאָרנישט געקויפט און זענען אַרויס פון געוועלב, באַלד דערויף איז אין געוועלב אַריינגעקומען וויינטערס פרוי, ווען זי האָט צוגעמאַכט די טיר האָט זיך איהר נאָכגעשלעפּט עפּעס אַ שאַכטעל, פון וועלכען ס'איז געגאַנגען אַ רויך. דער יונגער ווינטער האָט זיך אָריענטירט אין דער לאַגע און מיט אַ געשריי „**דאָס איז אַ באָמבע**"! איז ער צוזאַמען מיט די אַנוועזענדע אַריינגעלאָפען אין צווייטען צימער און צוליב דעם זענען זיי אַרויס אומבעשעדיגט.

באַלד דערויף האָט זיך דערהערט אַ שטאַרקער קלאַפּ און פון אַלע זייטען האָבען זיך אָנגעהויבען שיטען שטיקער גלאָז פון די צובראָכענע פאַרצעלאַן און גלאָז-זאַכען פונם געוועלב, און אויך פון די שויפענסטער און טיר, וועלכע זענען אַרויסגעריסען געוואָרען צוליב דעם אויפרייס.

פון די שטיקלעך גלאָז זענען ליכט צוקאַליעמעט געוואָרען עטליכע פערזאָנען, וועלכע זענען גראָד פערביי-געגאַנגען נעבען אָרט ווי דער אויפרייס איז פאָרגעקומען און האָבען בעקומען הילף אין די אַפּטייקען פון מילער, זונדעלעוויטש און גלובאָווסקי.

אַ חוץ דעם נעהמט נאָך דער היינטיגער פּראָצעס אַרום די שולדיגע אין פּרובען אונטערצוואַרפען אַ באָמבע אויף שענקעוויטשאַ 9.

דער פּראָצעס נעהמט אָבער נישט אַרום דאָס אונטערוואַרפען די באָמבע אויף נאַוואָ-זאַרזשעווסקאַ גאַס, ווען ס'איז דער'הרג'עט געוואָרען דער באָמבען-טרעגער אַליין פּיאָנטאָווסקי, וועלען דעם דאָזיגען ענין וועט געפיהרט אַ בעזונדערע אויספאָרשונג.

הויפּט-אָרגאַניזאַטאָר און לייטער פון דער טעראָריסטישער אַקציע איז געווען דער היינטיגער הויפּט-בעשולדיגער, דער 29-יעהריגער נאַפּאָלעאָן שעמיאַשקאַ, אַדוואָקאַט - אַפּליקאַנט, בעקאַנטער ענדעקישער טוער, וועלכער איז שוין געווען אינטערנירט אין בערעזאַ. דורך אַ לענגערע צייט האָט ער געוואוינט אין לאָדז ביי פּראָפ. פּאָרגורסקי, דער געוועזענער פאָרזיצער פון דער ענדעקישער פראַקציע אין לאָדזער שטאָט-ראַט.

די טעראָריסטישע אָרגאַניזאַציע איז געווען גוט אָרגאַניזירט און אַזוי-גערופענע „פינפטלעך" מיטגלידער פון די „פינפטלעך" האָבען נישט געקענט די פּלענער און שריט פון זייערע אָנפיהרער. נאָר די קאָמענדאַנטען פון „פינפטלעך" האָבען זיך פערשטענדיקט צווישען זיך און **אָפּגענומען די בעפעהלען פון שעמיאַשקאַ און זיינע נאָהענטסטע געהילפען:** זוויעזשעוויטש און אַגורעק. די דאָזיגע דריי מענשען זענען דאָס די הויפּט-שולדיגע אין די צוויי דערמאָנטע באָמבען-אַטענטאַטען און אויך אין דעם פּרוב אונטערצוואַרפען אַ באָמבע אויף שענקעוויטשאַ 9. דאָרט איז דורכ'ן פּאָליציאַנט סילטשאַק פערהאַלטען געוואָרען מיט אַ שטאַרקער באָמבע אין האַנט אַ געוויסער וואַצלאַוו באַרטשאַק.

די אָרגאַניזאַציע האָט נישט געאַרבייט נאָר אין לאָדז, נאָר אויך אויף אַ גרויסען געביט פון געוו. קאָנגרעס פּוילען.

דער בעשולדיגונגס-אַקט נעהמט אַרום 60 זייטען מאַשין-שריפט.

Dr. med.
AL. FOKSZANSKI
כירורג
נעמט איצט אָן: אין דער לעטשניצע „POMOC"
ליפּאַנאָווסקי 1 (רוג באַלוטער פּלאַץ) פון 11—1
טעל. 101-29.
פּריוואַט-וואוינונג פּעטריקאָווער 101:
פון 5—7 אָוונט. טעל. 210-76.
פאַר אַרבעטסלאָזע — הנחה.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע-בעהאַנדלונג און טעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע - פּרייזען

טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי"
צעגעלניאַנאַ 27. טעלעפאָן 112-25. — דיר. דוד צעלמייסטער

6-טע וואָך גאַסטראָלען פון
מאָריס שוואַרץ קונסט-טעאַטער
אַלע פאָרשטעלונגען צו רעדוצירטע פּרייזען: אָוונט פון 80 גר. ביז 3.30 — בייטאָג פון 70 גר. ביז 2.50
מאָריס שוואַרץ
צוזאַמען מיט זיין קינסטלער-אַנסאַמבל:
יהודית אַבּרבּנאל, העלענע נאַטליב, אסתר גאָלדענבערג, יצחק גרודבערג, קלמן נוטמאַן, נאַטאַליע ליפּמאַן
ענני ליטאַן, משה ליפּמאַן, אברהם מאָרעווסקי, קלאַרע סעגאַלאָוויטש, אייזיק סאַמבערג, אברהם קוריע
ליובע ראָזענבערג, שמחה ראָזען, נאַטאַן רייכענבערג, דניאל שאַפּירא, אַלעקס שטיין א. א.
אין דעם פאָלגענדען רעפּערטואַר:
היינט מיטוואָך, 9 אָוונט — טוביה דער מילכיגער פון שלום עליכם מיט מאָריס שוואַרץ אַלס טוביה.
מאָרגען דאָנערשטאָג, 9 אָוונט — שווער צו זיין אַ יוד פון שלום עליכם מיט מאָריס שוואַרץ אַלס דוד שפּירא.
פרייטאָג 9 אָוונט, שבת און זונטאָג 4 נמ. און 9 אָוונט לעצטע 5 פאָרשטעלונגען
יאָשע קאַלב — מ"ג מאָריס שוואַרץ אַלס ניעשאַווער רבי
פון י. זינגער. דראַמאַטיזירונג און רעזשי: מאָריס שוואַרץ
אַכטונג! דעם גאַנצען יום-טוב פּסח וועט געשפּילט ווערען ליאָן פייכטוואַנגער'ס „יוד זיס" מיט מאָריס שוואַרץ אין דער טיטעל-ראָלע.

וועלכע קינדער דאַרפען היי-יאָהר פערשריבען ווערען אין די פאָלקס-שולען

דער שטאָט-פּרעזידענט האָט פערעפענטליכט פאָלגענדע בעקאַנטמאַכונג וועגען אַלגעמיינעם שול-פליכט אין לאָדז.

לויט דער דאָזיגער בעקאַנטמאַכונג אונטערליגען דעם שול-צוואַנג ביים אָנהויב שול-יאָהר 1936/37 די קינדער, וועלכע זענען געבוירען געוואָרען אין די יאָהרען 1929, 1928, 1927, 1926, 1925, 1924, 1923.

די איינשרייבונגען אין די פאָלקסשולען פאַר'ן יאָהרגאַנג 1929 און אויך פון די איבריגע, וועלכע לערנען נאָך נישט אין שול קומען פאָר דעם 25, 26 און 27 מאַי.

די עלטערען און אַפּיעקונעס פון די קינדער, וועלכע ווילען אָפּלעגען דעם שול-פליכט אָדער בעפרייען דאָס קינד פון לערנען אין שול צוליב אַ פיזישער אָדער גייסטיגער קראַנקהייט דאַרפען אַריינטראָגען אין דער קאָמיסיע פאַר שול-בילדונג (פּיראַמאָוויטשאַ 10) אַ ביטע מיט אַ צייגניש פון דאָקטאָר ביז'ן 1 מאַי.

די עלטערען, וועלכע ווילען לערנען זייערע קינדער אין פּריוואַטע שולען דאַרפען וועגען דעם מעלדען דער קאָמיסיע פאַר שול-בילדונג ביז דעם 1 מאַי.

די ביטעס וואָס וועלען אָפּגעגעבען ווערען נאָכ'ן טערמין וועלען נישט בעטראַכט ווערען און די קינדער וועלען אַמטליך איינגעשריבען ווערען אין די עפענטליכע פאָלקס-שולען.

בעת'ן איינשרייבען אַ קינד אין דער שול דאַרפען די עלטערן פאָרשטעלען דעם ליטער פון דער שול אַ געבורטס-מעטריקע און אַ צייגניש פון פּאָקען-שטעלען.

רייזע-ביוראָ „Union Lloyd"
לאָדז, פּיעטריקאָווער 42
טעל. 107-87
מאַכט בעקאַנט, אַז זי אָרגאַניזירט יעדע וואָך טוריסטישע אויספלוגען קיין ארץ-ישראל צו די ביליגסטע פּרייזען.
נעכסטער אָפּפאָהר ה. 16 אַפּריל 1936.
גרויסע הנחות פאַר סוחרים און אינדוסטריעלער.
גרויסער אויספלוג קיין ווינע יום-טוב — אָפּפאָהר דעם 9 אַפּריל, פּרייז פון 65 זל.
איינציגע פאָרשטעהערשאַפט פון סאָוויעטישען „אינטוריסט".
אויספלוגען קיין סאָוויעט-רוסלאַנד.
ברענגט קרובים פון רוסלאַנד קיין פּוילן.
הנחה-פּעסער אין אַלע ריכטונגען פון דער גאַנצער וועלט. אינפאָרמאַציעס ווערען געגעבען יעדען איינציגען ערטיילט.

פאַר אַ קאָנפליקט אין דער בוי-אינדוסטריע

(א) היינט קומט פאָר ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר אַ קאָנפערענץ וועגען שליסען אַ קאָלעקטיווען אָפּמאַך אין דער בוי-אינדוסטריע. אויב ס'וועט אויף דער היינטיגער קאָנפערענץ נישט קומען צו אַ הסכם, וועט אין דער בראַנזשע אויסברעכען אַ שטרייק.

יוד, די בריט
אין אדזשיוואַל, קויף, פּשיטיק און דזשעוויצע
רופט דיר: העלף!

אַרבייטער ווידער אָקופּירט אַ פאַבריק

(א) אין גאָסטפּרוינד'ס פאַבריק (לעגיאָנוב 13) האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַן אָקופּאַציע-שטרייק. אַן'ערך 40 אַרבייטער האָבען געוואָרפען די אַרבייט און נישט פערלאָזען דעם פאַבריק-בנין. פאָדערענדיג אויסצוצאָהלען די פערלעבענע שכירות און נאָרמירען די אַרבייט.

מחמת דעם וואָס די קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר האָט נישט דערפיהרט צו קיין רעזולטאַט, איז די פאַבריק ווייטער אָקופּירט.

ווידער אַ סכסוך אין האָראַק'ס פאַבריק

(א) אין האָראַק'ס פאַבריק האָט ווידער אויסגעבראָכען אַ סכסוך צווישען די אַרבייטער און דער פאַבריק אַדמיניסטראַציע. דער סכסוך האָט אויסגעבראָכען צוליב דעם בעזייטיגען צוויי אַרבייטער פון דער פאַבריק. דער קלאַסען-פאַראיין פיהרט אונטערהאַנדלונגען צו ליקווידירען דעם סכסוך.

שילער „לערנען" זיך...

(א) אַהיימגעהענדיג פון דער שולע, איז דער 13 יעהריגער שילער יוזעף שוועטשאַק בעת אַ געשלעג אויף 11 ליסטאָפּאַד גאַס געטראָפען געוואָרען פון אַ שטיין און בעקומען טיפע וואונדען אין קאָפּ אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

סטאראסטע דר. ווראנע בעמיהט זיך

צו ליקווידירען דעם שטרייק אין דער קאטאן-אינדוסטריע

(א) צוליב דעם, וואס דער שטרייק אין דער קאטאן־אינדוסטריע פערציהט זיך, איז בעשלאסען געווארען צו פערשטארקען דעם שטרייק, צוריקצוציהען די טעכנישע ארבייטער און פערברייטערן דעם שטרייק אין די קאטאן־פאבריקען אין ווארשא, זשיראַרדוב, טשענסטאכאָוו און אַנדערע שטעט.

אין שייכות דערמיט האט אַ דעלעגאַציע פון דער שטרייק־קאָמיסיע זיך געווענדעט צום סטאַראָסטע ד״ר ווראנע, וועלכע האט איהם בעקענט מיט דער שטרייק־סיטואַציע און געבעטען, אַז די פאַליצייי־וואַכען ביי די פאַבריקען זאָלען נישט מאַכען קיין שוועריגקייטען דער שטרייק־קאָמיסיע ביים ערפילען איהרע פליכטען.

דער סטאַראָסטע האָט דער דעלעגאַציע פערזיכערט, אַז ער וועט זיך בעמיהען נאָך אַמאָל צוזאַמענצורופען אַ קאָנפערענץ און דעם שטרייק ליקווידירען.

דער שטרייק אין דער זאקען-אינדוסטריע דויערט!

היינט א קאנפערענץ ביים ארבייטס- אינספעקטאר!

דער שטרייק אין דער זאָקען־אינדוסטריע דויערט ווייטער. די ביז־איצטיגע קאָנפערענצען האָבען צו קיין רעזולטאַט נישט געבראַכט. היינט קומט ווידער פאָר אַ קאָנפערענץ ביים קרייז־אַרבייטס־אינספעקטאָר.

פערצווייפעלטער שריט פון א בעליידיגטע פרוי

ברענט אויס דעם מאן די אויגען און בעקומט 1½ יאהר תפיסה

(א) דעם 29־טען נאָוועמבער 1935, האָט קאַראָל האָפמאַן, וועלכער וואוינט אויף סרעבזשינסקא 71 אין אַ בוידעם־שטיבעל דערהערט, אַז עמיצער דראַפעט זיך צו איהם. דאָס זענען געווען סטעפאַן דודעק און סטאַניסלאַוו לוטשעק.

דודעק, וועלכער איז געווען האָפמאַנ׳ס איידעם, איז געקומען צום שווער זיך אָפרעכענען מיט זיין פרוי, וואָס איז אַנטלאָפען פון איהם צו איהרע עלטערן, און היות ווי ס׳איז איהם געווען סמוטנע אליין צו געהען, האָט ער מיטגענומען אַ פשיאַטשעל לוטשעק׳ן.

דערזעהענדיג די געסט, האָבען די האָפמאַנ׳ס געמאַכט אַ געוואַלד רופענדיג הילף. דערזעהענדיג אַ פאָליציאַנט, האָבען זיך די „געסט געוואָרפען אויפ׳ן פאָליציאַנט, וועלענדיג איהם ענטוואָפענען.

בעת דעם קאַמף, איז פלוצים אַריינגעלאָפען דודעק׳ס פרוי, סטאַניסלאַוואַ, און אָפגעגאָסען איהר מאַן דאָס פנים מיט זאַלץ־זייערע, אויך אַ צווייטער יוזלק, איז אָפגעבריהט געוואָרען, ביידע זענען זיי אָפגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל. ווי ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, איז דודעק בלינד געוואָרען און אָפגעבערענט דאָס פנים, נאָך אַ לענגערע קוראַציע, האָט ד. צוריקבעקומען די ראיה.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס. די פרוי דודעק האָט זיך פערטיידיגט, אַז דאָס האָט זי געטון פערטיידיגענדיג איהר אייגען לעבען און דאָס לעבען פון פאָליציאַנט, וואָס האָט זיך געפונען אין סכנה, און אַז דער מאַן האָט זי געצוואונגען צו אויסגעלאַסענקייט.

אויסהערענדיג די פערטיידיגונג און די עדות, האָט דאָס געריכט די פרוי דודעק פערמשפט אויף 1½ יאָהר תפיסה.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשור״ען

(א) היינט בייניאַכט דיזשורירען: ה. דוטקיעוויטש (זנערזשער 87), י. הארטמאַן (בזשעזשינער 24), י. הישפאַנסקי (פריוויוויטס־פּלאַץ 2), א. פערעלמאַן (ציגעל־גאַס 32), י. צימער (וואָלטשאַנסקאַ 37), וו. דאַניעלעווסקי (פעטריקאָווער 127), פ. וואָיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 27).

די אלטע נומערן פאר ראווערן

זענען ווייטער גילטיג

מחמת וואָס די שטאָט-פערוואַלטונג האָט נאָך ביז איצט נישט דערהאַלטען די נייע נומערן פאַר ראָווערן, זענען ווייטער גילטיג די אַלטע נומערן. די וואָס האָבען נאָך ביז איצט נישט געהאָט קיין נומערן איז דער אָפּצאָהל ווי ביז איצט 6 זל.

פארזיכטיג מיט נאַפט!

פרוי בעקומען שווערע בראַנד-וואונדען

(א) אין איהר אייגענער וואוינונג (קאנאפּנעצקא 22), האָט די 27-יעהריגע יאַדוויגאַ פּאַסטשנעק בעקומען שווערע בראַנד-וואונדען, בעת זי האָט געגאָסען נאַפט אין דער געהייצטער קיך, האָבען זיך אויף איהר אָנגעצינדען די קליידער. אין אַ שווערען צושטאַנד איז זי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל.

גוט מארגען!

נאר היינט!

אין היינטיגען נומער פון „נייעם פאָלקסבלאַט" זענען אַרויסגעפאַלען א גאַנצע רייה וויכטיגע ידיעות און געשעהענישען. סיי אין דער לאָדזשער כראָניק סיי אין די טעלעגראַפישע ידיעות. מיר האַלטען דעריבער פאַר אונזער חוב די דאָזיגע ידיעות צו ברענגען אין אונזער „גוט-מאָרגען".

אָט זענען די ידיעות:

בערלין (ספּ.) היטלער האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג תיכף אַרויסצוציהען דאָס מיליטער פון דער דעמיליטאַריזירטער סטרעפע אין רהיין־געביט. די פעראָרדנונג האָט ער אַרויסגעגעבען כדי צו בעווייזען, אַז ער שטרעבט צו לעבען בשלום מיט פראַנקרייך.

* * *

אדיס-אבעבא (ספּ.) צום געבורטסטאָג פון נעגוס האָט מוסאָליני צוגעשיקט אַ בעגריסונגס־דעפעשע. דער נעגוס האָט תיכף געענטפערט מיט אַ דעפעשע, וועלכע ענדיגט זיך מיט די ווערטער:

— ליבער דוטשע, וואָס איך ווינש אייך, זאָל מיר זיין דאָפּעלט; דיר ווינש איך איין פוס — מיר צוויי. דיר איין האַנד — מיר צוויי א.א.וו.

* * *

ווארשא (טעלעפּ.) אויף דער לעצטער סיים־זיצונג האָט מען נישט דערמאָהנט דאָס וואָרט „זשיד", נישט „אובאָי" און בכלל איז די זיצונג אַראָפּ אָהן „זאַדעק".

* * *

פויזען (טעלעפּ.) אויף דער אוניווערזיטעט האָבען היינט די ענדעק׳ישע סטודענטען נישט געשלאָגען די יודען.

* * *

זשענעווע (ספּ.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער פעלקער־ליגע האָט דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער געפאָדערט תיכף איינצופיהרען סאַנקציעס געגען דייטשלאַנד. דער פראַנצויזישער דעלעגאַט האָט זיך בעת מעשה פערקייכט פון געלעכטער.

* * *

בערלין (ספּ.) דער צענטראַלער הילף־פעראיין פון די דייטשע יודען האָט בדעה צו עפענען אַ הילף־אַקציע פאַר די פוילישע יודען.

לאָדזשער כראָניק

פון דער היינטיגער לאָדזשער כראָניק זענען אַרויסגעפאַלען פאָלגענדע ידיעות:

די לאָדזשער קהלה־פערוואַלטונג האָט אויף איהר לעצטער זיצונג בעשלאָסען צו אַסיגנירען 10 טויזענד זל. פאַר׳ן „קרן־היסוד". אַלס פאָרזיצער פון דער ארץ־ישראל־קאָמיסיע האָט פרעזעס מינצבערג פאָרגעלעגט די קאַנדידאַטור פון אַד״ו. ווייצמאַן, וועלכע האָט דעם מאַנדאַט אָנגענומען.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון לאָדזשער ביי־ראַט איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס צו אַסיגנירען 100 טויזענד זל. פאַר דער פסח־אַקציע פון „תומכי אורחים" און „נותן לחם".

* * *

דער היגער גביר ז. ק. האָט געשפענדעט פאַר לינת־הצדק אַ זלאָטי.

* * *

היינט וועט דער ראַדיאָ געבען אַ יודישען קאָנצערט.

* * *

ביי דער געלעגענהייט ווילען מיר אונזערע חשוב׳ע לעזער דערמאָהנען, אַז היינט איז — דער 1טער אַפּריל

אַב—נעק

אויפן דערנער-וועג

שפאַנענדער סענסאַציאָנעל-ערָאָטישער ראָמאַן

67)

כדי עס זאָל הייסען, אַז ער האָט זיי „ענטדעקט", האָט ער געמאַכט פערשידענע אָנשטעלען פון געהיימע אויספאָרשונגען, קאָנפערענצען א. ד. גל. ער האָט צוערשט געמאַכט אַנ׳אָנשטעל, אַז ער האָט „ענטדעקט" העקאילאַ׳ן און האָט איהם אַזש צוריקגעפאָדערט פון בראַזיליען.

נאָכדעם האָט ער אויך „ענטדעקט" וויענצקאָווסקי׳ן און אַכט׳ן.

אין א וואָך אַרום, נאָך וויענצקאָווסקי׳ס אַרעסט, בעקומט רעדל אַ בריף פון יאַבלאָנאָווסקי׳ן. ווען ער האָט דורכגעלייענט דעם דאָזיגען בריף, איז ער געוואָרען שטאַרק אומרוהיג.

„איהר האָט אָפּגעטון א גרויס נאַרישקייט. אין וויענצקאָווסקי׳ן בויטיגען זיך מיר זעהר שטאַרק, געפינענדיג זיך שטענדיג אין סטאַניסלאַוואָו, האָט ער פאַר אונז א זעהר וויכטיגע בעדייטונג, ווייל סטאַניסלאַוואָו געפינט זיך אין א געגענט, וואָס איז נאָהענט צו דער רוסישער גרעניץ. אין דעם דאָזיגען געגענט מוזען מיר האָבען אַזאַ פעהיגען מענש, ווי ס׳איז וויענצקאָווסקי. געהט איהר און גיט איבער וויענצקאָווסקי׳ן אין די הענט פון עסטרייכישען געריכט! דאָס איז סקאַנדאַליעז!! אייער האַנדלונג געגען וויענצקאָווסקי׳ן איז באמת נישט צו פערשטעהען. אַלס עסטרייכישער מיליטער־מאַן ווייסט איהר דאָך, וואָס פאַר א ראָל אַזאַ שטאָט ווי סטאַניסלאַוואָו שפּילט אין צייט פון מלחמה. ער, וויענצקאָווסקי, האָט אונז די גאַנצע צייט געדינט מיט זעהר וויכטיגע אויסקונפטע. איהר מוזט דעם דאָזיגען מענש צוריק בעפרייען. פאַר יעדען פּרייז!"

בעקומענדיג אַזאַ אויפפאָדערונג פון זיין „באַלעבאָס", האָט רעדל געמוזט אָנווענדען פערשידענע מיטלען צוריק ריינצוּוואַשען וויענצקאָווסקי׳ן. אָבער, ווי מיר ווייסען שוין פון די פריהערדיגע קאַפּיטלען, איז דאָס איהם בשום אופן נישט געלונגען. דער פּראָקוראָר האַבערדיץ האָט זיך שטאַרק געוואונדערט איבער רעדלס געגענווערטער טאַקטיק, אויפ׳ן שעף פון עסטרייכישען שפּיאָנאַזש־אַמט האָט געקאָנט פאַלען א חשד — דעריבער האָט רעדל זיך קונציג צוריק אַרויסגעדרעהט פון דער אומאַנגענעהמער לאַגע.

אבער דער שעף פון רוסישען שפּיאָנאַזש־אַמט, יאַבלאָנאָווסקי האָט כסדר געשטורעמט רעדלען מיט בריף און אויפפאָדערונגען, אַז ער מוז פאַר יעדען פּרייז בעפרייען וויענצקאָווסקי׳ן.

„מיר ווילען גאָרנישט וויסען, וויענצקאָווסקי מוז בעפרייט ווערען, כדי ער זאָל אונז ווייטער קאָנען דינען", האָט געשריבען יאַבלאָנאָווסקי, „אויב איהר האָט אָפּגעטון א נאַרישקייט, דאַרפט איהר טראָגען דערפאַר די פעראַנטוואָרטליכקייט: איהר האָט וויענצקאָווסקי׳ן בעגראָבען, דאַרפט איהר איהם צוריק אַרויסראַטעווען".

די אויפפאָדערונג איז געווען א שטרענגע און מיט סטראַשונקעס. רעדל איז אַרומגעגאַנגען אַ צורודערטער. ער איז גאַנצע נעכט נישט געשלאָפען, ער איז געווען נאָהענט פון משוגעת.

די נעץ, אין וועלכער ער איז אַריינגעפאַלען, האָט זיך אַלץ מעהר פערפּלאָנטערט אַרום זיין נשמה. וואָס האָט ער געקאָנט טון? יאַבלאָנאָווסקי האָט אַלץ שטרענגער געפאָדערט, אַז וויענצקאָווסקי זאָל בעפרייט ווערען „פאַר יעדען פּרייז"; פון דער צווייטער זייט, ווידער, האָט רעדל׳ס האַלטונג אין בעצוג צו וויענצקאָווסקי׳ן אַרויסגערופען ביי האַבערדיצ׳ן און אַנדערע גרויס פערוואונדערונג. די דאָזיגע פערוואונדערונג וואָלט לייכט געקאָנט פערוואַנדעלט ווערען אין א פערדאַכט און עס וואָלט זיך געקאָנט ענדיגען מיט א גרויסען אומגליק פאַר׳ן אלמעכטיגען שעף פון די עסטרייכישע מיליטערישע שפּיאָנען.

און אָט איז עס געפאַלען אויף אַ פּלאַן. ער וועט יאַבלאָנאָווסקי׳ן פאַר דער עזרה מיט וויענצקאָווסקי׳ן בעצאָהלען מיט א גרויסען העכט פון די עסטרייכישע שפּיאָנען.

אין רוסישען גענעראַל־שטאַב האָט לאַנגע יאָהרען געאַרבייט דער אָפיציר לאַפּשין, וועלכער איז — ווי אונז איז שוין בעוואוסט — געשטאַנען אין דינסט פון די עסטרייכישע שפּיאָנען. ביז איצט האָט רעדל לאַפּשינ׳ען נאָך נישט געהאַט אויסגעגעבען פאַר דער רוסישער מאַכט. רעדל האָט נישט געוואָלט מיט איינמאָל איבערגעבען די עסטרייכישע שפּיאָנען אין יאַבלאָנאָווסקי׳ס הענט. ער האָט געוואוסט, אַז עס וועלען נאָך אונטערקומען די גינסטיגע געלעגענהייטען דאָס צו טון.

איצט האָט רעדל טאַקע געהאַט די מעגליכקייט צו פערמאַכען זיינע רוסישע „באַלעבאַטים". דאָס מויל: איהר מאַכט אַזאַ גוואַלד מיט וויענצקאָווסקי׳ן — איך וועל אייך דערפאַר בעפרידיגען: איך וועל איבערגעבען אין אייערע הענט אייבעם פון די געפעהרליכסטע שפּיאָנען, וואָס דינען דעם עסטרייכישען גענעראַל־שטאַב.

רעדל האָט דעם דאָזיגען פּלאַן אויסגעפיהרט אויף א טייוולאַנישען אופן. פון איין זייט האָט ער בעפוילען זיינע מענשען, דעם שפּיאָן לאַפּשין, אָפּצוּרייסען א שטיקעל פּונ׳ם מאָבּיליזאַציע־פּלאַן און פון דער צווייטער זייט האָט ער נאָך אין דעמזעלבען טאָג אַוועקגעשיקט יאַבלאָנאָווסקי׳ן א בריף מיט פאָלגענדען אינהאַלט:

„וועגען וויענצקאָווסקי׳ן קאָן איך שוין גאָרנישט אויפטון. יעדער ווייטערדיגער שריט מיינער קאָן ברענגען א פערדאַכט און דער פערדאַכט — צו אַנ׳אומגליק. קיין שום בעמיהונגען קאָנען שוין דאָ נישט העלפען. ס׳איז פערפאַלען — וויענצקאָווסקי מוז פערמשפּט ווערען! ביי דער געלעגענהייט וויל איך אייך מעלדען אָט־וואָס: דער אָפיציר לאַפּשין, וואָס אַרבייט אינ׳ם וואַרשאַווער גענעראַל־שטאַב, איז מיינס א מענש. ער איז זעהר פאָרזיכטיג און ס׳איז איהם שווער צו ענטדעקען. כדי איהר זאָלט איהם קאָנען פאַקען אויף דער הייסער מיגוּט, האָב איך איהם בעפוילען אָפּצוּרייסען א שטיקעל פּונ׳ם מאָבּיליזאַציע־פּלאַן. אַזוי אַרום וועט איהר איהם קאָנען פאַקען אויפ׳ן אָרט! ווי איהר זעהט, בין איך איצט פאָלשטענדיג אין אָרדנונג און איך בעט דעריבער צו מיר מעהר קיין טענות נישט האָבען".

פאַר אַרויסגעבען לאַפּשינ׳ען, האָט רעדל בעקומען א בעזונדערע בעלוינונג. ער האָט בעקומען צוגעשיקט פון וואַרשע 10 טויזענט קראָן... אָבער דאָס איז נאָך נישט געווען אַלץ, רעדל האָט געמוזט צושטעלען נייע קרבנות...

— 61.

כדי זיך צו ראַטעווען, האָט רעדל יערע פּאָר וואָכען געמוזט אַרויסגעבען צו די רוסישע שפּיאָנען אַ פרישען קרבן. היינט איז עס געווען לאַפּשין, מאָרגען לאַאַקאָ, איבערמאָרגען שאַפּאָוואַלאָוו. די ליסטע פון רעדל׳ס קרבנות זענען זעהר גרויס און נישט איין מענש איז געגאַנגען צו דער תליה צוליב רעדל׳ס טייוולאַנישער שפּיל.

אויף זיין געוויסען האָט ער געהאַט צעהנדליגער פערניכטעטע לעבענס. אָבער רעדל האָט נישט פערמאָגט קיין געוויסען. זיין האַנד האָט קיין ציטער נישט געטון, ווען ער האָט, למשל, געשריבען יאַבלאָנאָווסקי׳ן, אַז לאַפּשין איז „זיינער א מענש", ער האָט נישט געהאַט די מינדעסטע געוויסענביסען. ווען ער האָט איבערגעגעבען לאַאַקאָוו׳ן אין די הענד פון דער רוסישער מאַכט און געבראַכט דערצו, אַז דיינער א גוטער בעקאַנטער, דער עסטרייכישער מיליטערישער אַטאַשע אין פעטערבורג, מילער, זאָל אַרונטערגעזעצט ווערען.

רעדל האָט זיך געפונען אין דער לאַגע פון יענע מענשען, וואָס זענען גרייט, כדי צו ראַטעווען די אייגענע הויט, אָפּצוטון די נידערטרעכטיגסטע, די געמיינסטע און אַכזריות׳דיגסטע טאַטען.

(פאָרטזעצונג קומט)

אויף דער מאָרגענדיגער זיצונג פון שטאָטישען בייראַט

וועט בעטראַכט ווערען דער פאָרשלאַג וועגען אַרויסגעבען א געזעץ וואָס זאָל מעגליך מאַכען רעוויזיע פון קאָנצעסיעס

מאָרגען קומט פאָר א זיצונג פון שטאָטישען בייראַט, צווישען אַנדערע לויפענדע פראַגען וועט בעטראַכט ווערען דער סענסאַציאָנעלער פאָרשלאַג, אַז די לאָדזער שטאָט - פערוואַלטונג זאָל זיך ווענדען צו דער רעגירונג, דאָס ס'זאָל אַרויסגעגעבען ווערען א געזעץ, וועלכער זאָל מעגליך מאַכען דאָס רעווידירען די קאָנצעסיעס, וואָס די זעלבסטפערוואַלטונגען האָבען געגעבען פערשידענע אונטערנעהמונגען.

דער פאָרשלאַג איז געקומען צוליב דעם, וואָס ביים ווילען צו רעדוצירען די פרייזען פון עלעקטרי, טראַמוואַי - בילעטען, א.אז.וו. איז דאָס אונמעגליך צו טון, ווייל די קאָנצעסיאָנערען פערשטעלען זיך מיט זייערע קאָנצעסיעס, וועלכע ערלויבען זיי נישט איינצוגעהען אויף קיין שום רעדוקציעס.

קורצע אויפקלערונגען וועגן אקטועלע ענינים

שטייער פון ביבליאָטעקען

ביבליאָטעקען און לייען־זאַלען, וועלכע זענען פערלייגט געוואָרען אָדער ווערען אויסגעהאַלטען דורך געזעלשאַפטליכע, וואוילטעטיגע אָבער ספּאָרט־אינסטיטוציעס זענען בעפרייט פון דער פליכט אויס צוקויפען א פּאַטענט אָבער נאָר אין דעם פאַל, ווען די דאָזיגע אַנשטאַלטען בעדינען אויסשליסליך מיטגלידער.

ווי באַלד פון אזא ביבליאָטעק אָדער לייען־זאַל קענען אויך נעניסען פרעמדע פערזאָנען, ווערען זיי שוין בעטראַכט, ווי פריוואַטע אונטערנעהמונגען; ממילא מוזען זיי אין אזא פאַל אויסקויפען א פּאַטענט און אוודאי אויך בעצאָהלען שטייער פון אומזאַץ.

ציגזען פון אַנגעשטעלטע קויציעס

אַן'אונטערנעהמער מאָר נישט נעהמען פון אַנ'געשטעלטען אונטער וואָס פאַר א הערקמאַטעל ס'זאָל נישט זיין קיין קויציע. דאָס הייסט אָבער נישט, אַז אַן'אונטערנעהמער האָט נישט קיין רעכט צו פערלאַנגען פון אַן'אַנגעשטעלטען בטוחות, אַז ר'וועט געוויסענהאַפט דערפילען זיינע התחייבות'ן. ער מעג דווקא יאָ פאָדערען פון אַן'אַנגעשטעלטען א בטיחות, ער טאָר אָבער נישט דאָס בטיחות ביי זיך פערהאַלטען, נאָר ס'מוז דעפּאָנירט ווערען אין דער מלוכה'שער אָדער אין אַן'אַנדערע דערצו בערופענע באַנק.

די ציגזען פון דער איינגעלעגטער קויציע געהערען צום אַנגעשטעלטען, ער מעג זיי צו יעדער צייט אָפּנעהמען און ער דאַרף נישט דערצו ערשט די הסכמה פון אונטערנעהמער.

שטייער פון אונבעוועגליכע גיטער

די פּע ראָהדענונג פון מלוכה - פּרעזידענט וועגען שטייער פון אונבעוועגליכע גיטער זעהט נישט פאָר אזא בעשטימונג, אַז אין פאַל, ווען א הויז שטייט ליידיג, ווערט מען בעפרייט פון דער פליכט צו בעצאָהלען דעם דאָזיגען שטייער. דאָ קומט אין בעטראַכט אזא ליידיג־שטיין פון א טייל אָבער גאַנצען הויז, וואָס איז א פועל־יוצא פון מאַנגעל אין לאָקאַטאָרען און ס'איז אַלס איינס, צי ס'האַנדעלט זיך וועגען וואוין־ אָדער געשעפטס - לאָקאַלען.

אנדערש איז אָבער, אויב די בעטרעפענדע לאָקאַלען שטייען ליידיג, ווייל קיינער וויל זיי נישט צוליב שלעכטע צושטאַנד דינגען. דאַן ווערט יאָ דער אייגענטימער בעפרייט פון שטייער פון אונבעוועגליכע גיטער.

אין אויסנאַהמס - פאַלען איז דער פינאַנץ־אַמט בערופען אויפן סמך פון אינדיווידועלע בקשות צו אַנולירען דעם גאַנצען אָדער א טייל חוב פון שטייער פון אונבעוועגליכע גיטער, ווי באַלד דאָס אויפמאַכען דעם דאָזיגען שטייער קאָן בעדראָהען דער עקזיסטענץ פון אייגענטימער. בעריקזיכטיגט ווערען אזעלכע בקשות, אויב די לאָקאַלען זענען נישט פערדינגען געוואָרען אָהן דער שולד פון פּעטענט אָדער ס'איז אונמעגליך פון די לאָקאַטאָרען אויפצומאַנען דירה - געלד.

אורלויבען פאַר אַנגעשטעלטע

דאָס געזעץ זעהט פאָר צווייערליי אורלויבען: אַפּרוה און קוראַציע. איינער שליסט נישט אוים דעם אַנדערען. ווי באַלד אַן'אַנגעשטעלטער האָט צוליב א קראַנקהייט נישט געקאָנט דערפילען זיינע פליכטען און ממילא גענאָסען פון א קוראַציע־אורלויב. פערלירט ער דורכדעם נאָך נישט די רעכט אויף אַן'אַפּרוה - אורלויב, מעג אפילו דער קוראַציע - אורלויב האָבען אויך געדויערט א חודש אָדער אפילו נאָך לענגער.

בכלל טאָר מען נישט ערטיילען אַן'אַנגעשטעלטען אורלויב בעת ער איז קראַנק. אין אזא פאַל דאַרף דער אורלויב איבערגערוקט ווערען אויף איינעם פון די נעכסטע 3 חדשים.

אגב איז אויך פּראַי צוצוגעבען, אַז די ענדערונג פון אַן'אונטערנעהמער האָט נישט קיין השפעה אויף די רעכט פון אַנגעשטעלטען צו בעקומען אורלויב.

„חדר החולים" פאַר קראַנקע קינדער

געעפענט געוואָרען אין „העלענובעק" א. ג. פון דיר. ראַבינאָוויטש'ס עלטערן און ברידער.

זונטאָג פאַרמיטאָג איז אין „העלענובעק" פאָרגעקומען די פייערליכע עפענונג פון אַ „חדר החולים" פאַר קראַנקע קינדער א.ג. פון דירעקטאָר פון דער „יידישער מאַנופאַקטור", דוד ראַבינאָוויטש'ס עלטערן און ברידער.

די פייערונג ווערט געעפענט פון פרעז. רומקאָווסקי, און נאָך דעם ווי דער חזן פון „אהל יעקב" ה' טאַפּעל מאַכט אַ הזכרה, האַלט אַ רעדע פּראָפעסאָר אַקס. וועלכער שטרייכט אונטער די פערדינסטען פון נדבן דיר. ראַבינאָוויטש און וועגען די עלטערן און ברידער. דאַן שניידט פרוי חנה ראַבינאָוויטש איבער דאָס באַנד, וואָס פיהרט אריין אין צימער, און דערנאָך ווערט די פרוי פון קאָנסול קאָהן בעעהרט מיט ענטהילען די געדענקטאָוועל.

צום סוף האָבען די איינגעלאַדענע געסט און מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג פערבראַכט ביי אַ „גלעזעל טעה".

קאָמיסיע פאָרשט די סבות פון דער פאַבריק־שרפה אויף וואָלטשאַנסקא 13

(א) נעכטען האָבען זיך אויפ'ן אָרט פון דער פאַבריק־שרפה פון דער פירמע „פּשעמיסל יעדזאַבני" (וואָלטשאַנסקאַ 13) פערזאַמעלט פאָרשטעהער פון פערזיכערונגס־געזעלשאַפטען, כדי אַדורכצופיהרען א גענויע אויספאָרשונג און פעסטשטעלען די סיבות פון דער שרפה.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג וועט פאָרקומען מאָרגען, מאָנטאָג דעם 2 ד.ח. אויף וועלכער עס וועלען פעסטגעשטעלט ווערען די סיבות פון דער שרפה.

בעטויבט און געשאָכטען אויף גלאַט טרפה...

בעת אַנ'אוואַנטורעלע אויף דער סטעפּאַנא גאַס

(א) אויף סטעפּאַנאַ 41, איז געקומען צו אַ בלוטיגער אַוואַנטורע. צו קאַראָל פּאָגעל איז געקומען צו־גאַסט א בעקאַנטער „פויגעל" יוזעף געבּלער. מחמת דעם, וואָס מ'האָט איהם נישט אָפּגעגעבען דעם געהעריגען כבוד, האָט ער אַרויסגענומען פון דער קעשענע אַ „קנייפּעל" און דעם בעל־הבית מיט דער בעל־הביתטע גענומען „מכבד" זיין „נאַ פּראַוואַ אי נא ליעוואַ". דער סך־הכל: 8 וואונדען דעם פּאָגעל און אומגעפעהר אַזויפיל דער פּאָגלאָווע. די אַנגעקומענע שכנים האָבען זיך געוואָרפען אויף דעם „קנייפּעל־העלד" און איהם צוערשט בעטויבט מיט דרענגער און שפּעטער געשאָכטען אויף גלאַט טרפה.

איצט ליגט ער אין שפּיטאָל ווי א גראַף...

ענטגילטיגע ליקווידאַציע פון שטרייק

ביי די לעדער־אַרבייטער

נעכטען איז אין דער סטאַראָסטווע פאָרגעקומען א קאָנפערענץ צווישען די פאָרשטעהער פון די שיך־מאַגאַזינער מיט פאָרשטעהער פון די שטעפּער־כאַליפּניקעס, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין צענטראַלען האַנדווערקער - פערבאַנד פּילסודסקיעגאָ 69.

נאָך לאַנגע פערהאַנדלונגען איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַן'אָפּמאַך מיט א געוויסער לוין־הוספה

היינט קומט פאָר א פערזאַמלונג אין קליינהענדלער - פעראיין אַגראַדאָוואַ 10 פון די אַלע אונטערנעהמער, וועלכע זענען נישט אָרגאַניזירט אין קיין פעראיין. אויף דער פערזאַמלונג וועלען די אונטערנעמער אונטערשרייבען דעם שוין געשלאָסענעם אָפּמאַך. דערמיט וועט דער שטרייק פון די שוסטער און קאַמאַשען־מאַכער זיין פּולשטענדיג ליקווידירט.

די קהלה אין אלעקסאַנדער „בעליידיגט" זיך פון די האַנדווערקער

צוליב א זאַמעל־אַקציע פאַר די געליטענע פון פּשיטיק

אַלעקסאַנדער. (פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער האַנדווערקער אָפּט. אין אַלעקסאַנדער, איז געשאַפען געוואָרען אַ הילף־קאָמיטעט פאַר די געליטענע פון פּשיטיק. אין קאָמיטעט זענען אַריין די ה"ה: א. יאַקובאָוויטש, ה. יאַקובאָוויטש, פּ. עפשטיין, א. ראָזענבלום, ה. גראָסקאָפּ און אַנד.

אויף דער ערשטער זיצונג פון קאָמיטעט איז געזאַמעלט געוואָרען 70,50 זל. ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען יעדען שבת ביי די עליות, מנדר צו זיין פאַר דעם צוועק.

די דאָזיגע אַקציע איז בעגריסט געוואָרען פון דער גאַנצער יודישער בעפעלקערונג אין אַלעקסאַנדער. די איינציגע וואָס האָבען קרים געקוקט אויף דער אַקציע, איז... די קהלה, וועלכע האָט צו זיך גערופען די פאָרשטעהער פון די האַנדווערקער און ערקלעהרט, אַז אויב ס'וועט איהר, דער קהלה, הייסט עס, נישט צוגעשטעלט ווערען די געזאַמעלטע סומע, וועט זי ציהען קאָנסעקווענצען. די קהלה־פערוואַלטונג ערקלעהרט דאָס דערמיט, וואָס דער געשאַפענער קאָמיטעט דערנידעריגט דעם פּרעסטיזש פון דער קהלה, וואָרום אויך ביי דער קהלה איז געשאַפען געוואָרען אַזאַ הילף־קאָמיטעט.

דער פאָרשטעהער פון די האַנדווערקער ה' א. יאַקובאָוויטש, האָט אין שאַרפע ווערטער געטאַדעלט די האַנדלונג פון דער קהלה און ערקלעהרט, אַז דערמיט וויל די קהלה האַמעווען די אַקציע פאַר די געליטענע יודען.

דאָס איז נישט דער ערשטער פאַל, וואָס די קהלה פיהלט זיך „בעליידיגט" פון די האַנדווערקער; מיט אַ צייט צוריק, האָט מען די קהלה בעשטייערט מיט 100 זל. לטובת אָרימע אַרבייטער, בויען פאָלקס־שולען און פאַר די פייערלעשער. היות די קהלה האָט די 100 זל. נישט בעצאָהלט, האָבען די האַנדווערקער געדעקט די סומע, כדי נישט צו קאָמפּראָמיטירען די יודישע בעפעלקערונג אין אַלעקסאַנדער.

* * *

די יודישע קינדער פון די פּאָוושעכנע שולען האָבען אויף זייער אייגענער איניציאַטיוו געזאַמעלט צווישען זיך נדבות פאַר די געליטענע אין פּשיטיק.

י. ל. הערשקאָוויטש

א 87-יעהריגע זקנה אויף דער תליה

בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין איהר טאָכטער'ס וואוינונג

(א) אין דער וואוינונג פון איהר טאָכטער (קאָפּלטישנאַ 28) איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד איהר 87 יעהריגע מוטער סטאַניסלאַוואַ כזשאַנאָווסקא. בעת ס'איז קיינער נישט געווען אין דערהיים, האָט זיך די זקנה אויפגעהאָנגען אויף אַ האָק. פון דער תליה האָט מען זי אַראָפּגענומען אַ טויטע.

* * *

אויף יוזשעזשניעסקאַ 21, האָט זיך פערסמ'ט די 40 יעהריגע יוזעפאַ מאַטוראַלסקאַ.

די וואָס ווילען פאָהרען צו קרובים קיין ראַטען־פערבאַנד

בעקומען אינפאָרמאַציעס פון ספּעציעלען פערטרעטער פון „אינטוריסט"

היינט איז געקומען קיין לאָדז ד"ר שפּיגעל דער דירעקטאָר פון דער רייזע־געז. „אוניאָן־ללאָיד" ספּעציעלער פערטרעטער פון „אינטוריסט" — רייזע־ביוראָ פון ראַטען־פערבאַנד.

ד"ר שפּיגעל ערטיילט אינפאָרמאַציעס איבער רייזעס קיין ראַטען־פערבאַנד ווי אויך בעהמט אַרויס קרובים פון ראַטען־פערבאַנד קיין פּוילען. די אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט אין ביי־ערעפענטען לאָקאַל פון דער רייזע־ביוראָ „אוניאָן ללאָיד" פּיעטריקאָווער 42 היינט פון 12—2 נאַכמ.

אויסערדעם וועט די רייזע־ביוראָ „אוניאָן ללאָיד" האָבען די אָפיציעלע פערטרעטונג פון „אינטוריסט".

גנבות

(א) אין דער וואוינונג פון אידאַ אַפּאַטאָווסקאַ (בזשעזשינער 64) האָבען זיך אַריינגעריסן גנבים און צוגענומען וועש און אַנדערע ווערטזאַכען אין דער ווערט פון 400 זל.

אין דער וואוינונג פון יוליוש גאָלדבערג (פּיעטריקאָווער 46) האָט זיך אַריינבעקומען א גנב בעתין איינברעכען די טיר איז דער בחור געכאַפּט געוואָרען ביי דער האַנד. ער איז אהרן האַבער. דער של מזלדיגער גנב איז איינגעזעצט געוואָרען אין תפיסה.

שבועות אויף דער דרום־זון

פון 25־טען מאי ביז'ן 9 יוני 485 זל.

פּסח אין לאָנדאָן

פון 9 אַפּריל ביז'ן 23 אַפּריל 370 זל.

רייזעס קיין פּאַלעסטינא אויף די לעוואַנטינישע ירידים בעדייטענדע הנחות.

אויספלוג קיין ווין

אָבפאָהר דעם 9־טען אַפּריל 75 זל.

דורך 7 ים'ען ים־אויספלוג

פון 12 אַפּריל ביז'ן 3 יולי 400 זל.

אינדיווידועלע רייזעס קיין אַמעריקא מיט דער שיף „Piłsudski" און „Batory".

איינשרייבונג'ען און אינפאָרמאַציעס:

Wagons Lits Cook

Piotrkowska 68

tel. 170-70.

יוד, האָסט די שוין ערפילט דיין חוב לגבי דיינע עלענדע ברידער אין פּשיטיק?— אויב נישט—טו עס גלייך!

פון דער מצה־בעקעריי אל. קאַשטשושקי 11

אין דער היגעניש־איינגעאָרדענטער בעקעריי אל. קאָשטשושקי 11, וועלכע געפינט זיך אונטער דער רוטינירטער לייטונג פון דעם אין לאָדז גוט־בעקאַנטען בעקער־מייסטער מ. יעלין, און שטעהט אונטער דער השגחה פון יאַבאָזער רב, ווערען אויסגעבאַקען די פיינסטע און געשמאַקסטע מצות, און זענען אויך צוגענגליך פאַר יעדען איינציגען יוד.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאָלג. טעג!

דער גרעסטער קלי פון סעזאָן

עפּיזאָד

נייעסטער רעוואָלוציאָנס־פילם פון געלעכטער און טרעהרען

אין די הויפּט־ראָלען:

Paula Wessely

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע.

זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12-234

נעמט אָהן פון 8—11 פאַרמ. און פון 6—9 אָוונט

ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

KINO TEATR

MIRAŻ

[illegible]

היינט און פאָלגענדע טעג!

ערשטער פּוילישער עפּאָפּיי פון ליבע און פליכט א. נ.

ראַפּסאָדיע פון באַלטיק

אין די הויפּט־ראָלען:

Marja Bogda, Adam Broozisz, Miecz. Cybulski, Jerzy Marr

אויסערן־פּראָגראַם:

Paramount וואָכען־זשורנאַל

די היי־יאהריגע פסח־אקציע פון „תומכי אורחים"

פאר טויזענד יודישע פאמיליעס

און „תומכי אורחים" קאכט די ארבייט. גאנצע טעג און נעכט פעקט מען די פעקלעך פאר די 1000 יודישע פאמיליעס, וועלכע וועלען היי־יאהר גענימען פון דער פסח־אקציע פון „תומכי אורחים".

אין דער דערמאהנטער געזעלשאפט זענען אנגעקומען 1500 ביטעס וועגען אונטערשטיצונג. לײדער וועט „תומכי אורחים" קענען נאר בעריכטיגען צוליב מאנגעל אין מיטלען, נאר טויזענד ביטעס.

יעדער טאלאן פאר א פאמיליע בעשטעהט פון 3 קילא מצה, א פלאש וויין, א האלבע קילא צוקער, 4 דעקא טיי, 10 אייער, 10 ליכט, 2 קילא ציבעל, א פירטעל קילא צערעס און א האלבע קילא רייבעכץ.

ביים צונויפען, פאקען, ארויסגעבען אין בעדינגען די פעטענטען זענען בעשעפטיגט די מיטגלידער פון דאמען־קאמיטעט און דער יוגענד־סעקציע.

א חוץ דעם ארדענט איין „תומכי אורחים" אזוי ווי יעדעס יאהר א פסח־קוך פאר בכבוד'יגע יודען אין ווינער זאל, פאמארסקא 43. ס'וועלען דארט ארויסגעגעבען ווערען צו 300 מאלצייטען פאר מענער און פרויען צו די סדר־נעכט און גאנץ יום־טוב.

נייע טוריסטישע פאזיציע אין לאדז

אפטיילונג פון „אוניאן ללאיד" אויף פיעטריקאווער 42

אויף פיעטרקאווער 42 אין לאדז האט זיך ארגאניזירט אן אפטיילונג פון דעם „גרויסען רייזע־ביורא „אוניאן־ללאיד", די דאזיגע בעריהמטע ביורא ארגאניזירט אינדיווידועלע און גרופען־אויספלוגען אין אלע ריכטונגען און פארנעהמט זיך מיט אלערליי רייזע־ענינים.

„אוניאן ללאיד" בעזארגט באהן־בילעטען, שיפס־קארטען און לופט קארטען און גיט גענויע אינפארמאציעס אין אלע פראגען פון טוריסטיק.

„אוניאן ללאיד" איז דער פארטרעטער פון סאוויעטישען „אינטוריסט" און בעזארגט אלע פאר מאליטעטען פאר די וואס ווילען פאהרען קיין רוסלאנד. פארנעהמט זיך ספעציעל מיט ברענגען פון רוסלאנד קיין פוילען קרובים און פרייבד. זוכט אויס קרובים אין אלע לענדער.

„אוניאן ללאיד" ארדענט איין יעדע וואך רייזעס קיין ארץ־ישראל. די בעקאנטע ביורא גיט די זיכערקייט פאר סאלידער און רעעלער בעהאנדלונג.

אונטערגעווארפען א קינד

(א) אין לאקאל פון דער אפטיילונג פון סאציאלע הילף ביים מאגיסטראט, זאוואדזקא 11, האט א פרוי נעכטען אונטערגעווארפען א מיידעלע פון 2 יאהר. דאס קינד איז אפגעשיקט געווארען אין שטאטישען פינדעל־היים.

באנדיטישער אנפאל אויף פויערים

און רויבען צו 140 זלאטעס

(א) אויפן וועג צווישען דלוטאוו און פאבעאניץ, זענען באנדיטען מיט רעוואלווערען אין די הענט בעפאלען צוויי דארפישע פיהרלעך, וואס זענען צוריקגעפאהרען פון מארק. די באנדיטען האבען ביי די פויערים צוגערויבט 140 זל. אויפגעזעצט זיך אויף ראווערען און ענטקומען

פאליציי זוכט די באנדיטען.

ראדיא־פראגראם

מיטוואך, ד. 1־טען אפריל

6.34 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.20 ידיעות, 7.30 מוזיק (פליטען), 8 אודיציע פאר שולען, 11.57 צייט־סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 רעפעראט פון א קינדער - דאקטאר, 12.30 קאנצערט, 1.10 הויזווירטשאפט, 1.15 1־טע אפריל־אודיציע פון פליטען, 3.12 לאדזער בערזע, 3.15 עקספארט, 3.20 ווארשאווער בערזע, 3.30 קאנצערט פון תפיסה־וועכטער, 4 רעטעניש פאר עלטערע קינדער, 4.20 קאנצערט, 5 „דיסקוסיע", 5.20 אודיציע פון פאזען, 5.50 „בוך און וויסען", 6 קאמעראל־קאנצערט, 6.30 פעליעטאן, 6.45 „פרימא אפריליס" — פרעהליכע אודיציע, 7.20 רעקלאמע - קאנצערט, 7.35 ספארט, 7.50 אקטועלער רעפארטאזש, 8 מוזיק (פליטען), 8.45 אוונט־ידיעות, 9 פון שאפינ'ס שאפונגען, 9.40 ליטערארישער פרימא־אפרילוס—דיאלאג, 9.55 אקטועלער ווירטשאפטליכער שמועס, 10.05 אינטערנאציאנאלער קאנצערט, 11 ידיעות און קאמוניקאטען, 11.05 טראנסמיסיע פון דער לאדזער „זשעמיאנסקא".

טעאטער, מוזיק און פערזוויילונג

(קאמוניקאטען)

מאריס שווארץ גאסט־אויפטריטען אין „ראזמאיטאשטשי" טעאטער

— די לעצטע צוויי פרעמיערעס פון די וואונדערבארע שלום־עליכם - אויפפיהרונגען, וועלכע דער גרויסער אמעריקאנער קינסטלער מאריס שווארץ האט געגעבען אין „ראזמאיטאשטשי"־טעאטער, זענען אדורך מיט א ריזיגען ערפאלג. ווי ס'איז געווען פאראויסצוזעהן, האט מאריס שווארץ געגעבען לאדז 2 אויסערגעוועהנליכע קרעאציעס פון טוביה'ן אין „טוביה מילכיגער" און פון דוד שפירא אין „שווער צו זיין א יוד". דער עולם איז געווען געוואלדיג בעגייסטערט און האט דעם קינסטלער אויפגענומען מיט לאנגדויערנדע אוואציעס.

היינט אוונט גיט מאריס שווארץ נאך אמאל „טוביה דער מילכיגער", מארגען, דאנערשטאג ווערט געשפילט „שווער צו זיין א יוד".

פון פרייטאג ביז מאנטאג — די לעצטע 5 פארשטעלונגען פון י. י.זינגערס גראנדיעזען ווערק „יאשע קאלב" מיט מאריס שווארץ אין דער ראלע פון ניעשאווער רבי.

גאנץ פסח וועט געשפילט ווערען ליאן פויכטוואנגערס „יוד זיס".

לעצטע טעג פון ווינער באלעט באדענוויזער

צוליבן גרויסען ערפאלג, וואס עס האבען געהאט די לעצטע צוויי אויפטריטען פון וויענערבאלעט באדענוויזער, איז דער דירעקציע פון פילהארמאניע געלונגען צו פערקאנטראקטירען דעם ווינער באלעט אויף נאך 2 אויפטריטען, וואס קומען פאר שבת דעם 4־טען און זונטאג דעם 5־טען אפריל ד. י. אין פראגראם די נייעסטע שלאגער־טענץ.

קלאנג־קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

היינט פרעמיערע!! Janette Mac Donald אין הערליכן פילם

„די פאריזער מאריעטע"

אויסער'ן פראגראם: קלאנג־צוגאבען.

אנהויב אין גאנז. טעג 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג־12 א זייגער בייטאג.

בשורת ספר חדש

יצא לאור ספר בשם „רבינו אליקים געץ" מחבר שו"ת אבן השוהם וספר „רפדיני בתפוחים" שהיה רב אב"ד בהילדעסהיים. חייו אבותיו ותלדותיו, ראש משפחות אפאטאווסקי, זועלט־פרייד, לערנער וטאגעליכט, גם תולדות גינו ונכדו אדמו"ר הגאון הצדיק ר' ישעיה'לע מפשעדבארז. להשיג אצל המחבר:

פ.ז.גליקסמאן, לאדז, זאוואדזקא 16a טעל. 164-47.

קליינע אנאנסען 1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

איך זוך א טיכטיגען שותף מיט א קאפיטאל פון 10 ביז 12 טויזענד זל. איך דיספאניר איבער א לאגער סחורה אין ווערט פון 15.000 זל. — אפערטען אונטער „שנעלע דעציזיע" נעמט אן דאס אנאנסען־ביורא פוקס, פיעטריקאווער 87.

Zagubiono kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za № 37327 z dnia 6/VIII-1926 r. na zł. 15.– Lewkowicz, Piotrkowska 120.

ספעציעל פאר סוחרים!

מאדערן איינגעריכטעט, בעקוועם א נאכט לעגער 1,25 זל. א צימער 1,50 זל. לאדז. קילינסקעגא 41, אין הויף.

אכטונג! ווער ס'וויל האבען עלעגאנטע היטען אויף Hückel נייעסטע פאסאנען, יודישע בעסערע היטלעך טיכענע און סאמעטענע, אלע שילער־קינדער־היטלעך נור אין דער בעוואוסטער פירמע „שערלאנס", פיעטריקאווער 10. קומט און איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געשעפט געשלאסען.

פרייע פאסטענס

א מיטנייהער צו קינדער־בעשטעלט קען זיך מעלדען זאפארט שרודמיעסקא 25, וו. 1, ראזענצווייג.

עס ווערט פון זאפארט געזוכט א לערן־יונגעל מיט אנשטענדיגע עלטערען ביים שניידער־מייסטער אימבערג, פיעטריקאווער 83.

Do wynajęcia 2 lokale handlowe. Wiadomość u dozorcy, lub tel. 102-10.

וויכטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערט פאר איבערגע מאכט די עלטעסטע היטען אויף גאנץ נייע ווי אויף נייע היטען צו 3.50

„TOLA"
23 Zawadzka 23

שייטלען ביי קערש. סקווערנאווא 15 מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען

א שעהנע שילד בעצירט דאס געשעפט!

צום קימענדיגען פריהלינג־סעזאן, בעצירט אייערע געשעפטען מיט נייע, מאדערנע שילדען און רעקלאמעס, לויט די נייעסטע פאריזער מאדעלען

דויערהאפט! ◆ שעהן! ◆ ביליג!

נאר ביי דער בעוואוסטער פירמע

„FUCHS"

50 PIŁSUDSKIEGO 50

אלערארט בלעך, גלאז, ליכט־רעקלאמעס, בוכשטאבען האלצערנע, בלעכענע, מעטאלענע. גראווירט נעגילטע א. א. וו.

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגעזשער 11, טעלעפאן 246-09.

נעהמט אן פון 4—8 אוונט.

Dr. med. L. TENENBAUM

אקושער־גינעקאלאג

פילסודסקיעגא 15, טעל. 206-75.

נעמט אן פון 8-10 פריה און פון 4-8 אוו.

Dr. med. M. GLAZER

ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען

ZACHODNIA 64, tel. 185-49.

נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אוונד.

זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג.

Dr. med. G. GERSZTAJN

ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען

Traugutta 12, tel. 175-10

נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

Dr. med. Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ

קאמיסיאנס־לאגער

פון פערשידען מארקען

מעבעל

נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע מאפטשאגען, האזעטקעס, מאטראצען אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען נור ביי

א. ווייצמאן,

שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.

בעמ.: איך קויף אויך פערשידען גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, נייי־מאשינען, שרייב־מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

Lekarz Dentysta Jakób Botwinik

וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען־קאסע 12 יאהר ספעציעל אויף ציין־ציהען און האט אן איגענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אוונט אויף נארוטאוויטשא 13 צוגענגליכע פרייזען. פאר ארבייטסלאזע הנחה.

לעטשניצע

פאר וועבעריש־קראנקע מענער · שוועכע און הויט־קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

פיעטריקאווער 45

טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אוונט.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי־דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.

א בעראטונג 3 זל.

PIERWSZE PRYWATNE Pogotowie Lekarskie

(1־טע פריוואטע גיכע הילף)

זשעלאנא 6 טעל. 12-333

(Legjonów 6)

טעטיג אהן איבעררייס בייטאג און ביינאכט.

גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע

אבדזשעלא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוועגט

זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.

ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

ד"ר העללער

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט,

זונטאג פון 10—2 מיטאג.

פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע־זאל

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

וויכטיג פאר

ברוך־קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען־ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין־שווינדזוכט, פלאטפים און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען־ליידענדע.

פאר פערשידענע ארט רופטורען פערלעטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילן אוי בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב־הייל־באנדאזשען.

פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גלייכהאלטערס.

געגען ביין־שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.

געגען שמערצענדע פלאטפים ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען.

געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי־שטרימף לויט מאס.

קינסטליכע העגד און פיס

ספעציעלע הייל־ארטאפעדישע אנשטאלט

ספעצ. ארטאפעד

א. פעטריקעוויטש, לאדז

9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)

אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.

טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען.

Za wydawnictwo „Nejer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk. zakł. „Nejer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman